

Rapportage Boekenbranche Meting 53

2^e reguliere meting van 2020

753472

Erica Nagelhout; Cary Richards

Augustus 2020 753472 Rapportage reguliere meting 53

1 Inleiding

2 Onderzoeksresultaten

- Leesgedrag
- Zomerlezen
- Koopgedrag
- Lenen
- Voorlezen
- CPNB-campagnes

3 Bijlagen

- Achtergrondinformatie
- Onderzoeksverantwoording
- Algemene voorwaarden

Inleiding

In opdracht van KVB-SMB, CPNB, KB en Stichting Lezen doet GfK jaarlijks vier metingen naar het koop-, lees- en leengedrag van Nederlandse consumenten.

De metingen zijn onderverdeeld in twee reguliere en twee themametingen. Deze tweede reguliere meting van 2020 behandelt onder meer het lees- en koopgedrag, bibliotheekbezoek en de bekendheid van verschillende CPNB-campagnes.

Doel

Het doel van het onderzoek is om meer inzicht te krijgen in het lees- koop- een leengedrag (papier en digitaal) van de Nederlandse bevolking en trends/veranderingen hierin in kaart te brengen. Daarnaast worden er regelmatig nieuwe thema's behandeld om de kennis over de Nederlandse (boeken)consument zo breed mogelijk te krijgen. Er zijn in deze meting een aantal extra vragen meegenomen om ontwikkelingen naar aanleiding van de Covid lockdown te kunnen volgen.

Thema's

De resultaten zijn in dit rapport onderverdeeld in de volgende thema's:

- Leesgedrag
- Zomerlezen
- Koopgedrag
- Lenen
- Voorlezen
- CPNB-campagnes

* Significant verschil t.o.v. vorige meting

X Niet meegenomen in meting

Geven mannen vaker aan dan vrouwen

Geven vrouwen vaker aan dan mannen

NL
representatief

NL representatief: is de verhouding zoals die in de gehele populatie in Nederland (14 jaar en ouder) wordt gevonden.

Heavy lezers lezen minstens 3 keer per week een boek

Medium lezers lezen 1-2 keer per week een boek

Light lezers lezen minstens 1 keer per jaar een boek

Management summary

- In de frequentie van het lezen zien we geen ontwikkelingen, wel zien we de groep niet-lezers licht toenemen. 21% van de Nederlanders van 14 jaar en ouder leest nooit. Overigens heeft 6% van de niet-lezers na de coronacrisis meer tijd besteed aan lezen.
- Het aantal gebruikers van luisterboeken blijft groeien naar 20% in 2020. De helft van de luisterboek gebruikers is jonger dan 35 jaar.
- De helft van de boekenkopers koopt (vooral) in de fysieke boekwinkel. Het steunen van de lokale ondernemer is een belangrijk argument, naast het prettig kunnen rondlopen. Gemiddeld koopt men 3 boeken per jaar, dit is iets minder dan in 2019.
- We zien een lichte afname van de kopers van anderstalige boeken. Dit zou een gevolg van Corona kunnen zijn, omdat de voorraden vanuit andere landen soms niet konden worden geleverd.
- 28% is lid van de bibliotheek. Voor 22% van de bibliotheekbezoekers had de afwezigheid van de bibliotheek negatieve gevolgen op het leesgedrag. Ook de bezoekers die negatieve gevolgen ervaarden, vonden veelal een weg om wel te kunnen lezen (lenen, online bibliotheek of kopen).
- We constateren een toename van de bekendheid en het aantal gebruikers van de online bibliotheek.

Management summary

- 25% van de consumenten heeft iets gezien van de Spannende Boeken Weken campagne en 12% heeft iets gezien van de Zomerlezen campagne, die ten tijde van het onderzoek net van start was.
- Onder invloed van corona heeft een grote groep consumenten meer vrije tijd (44%). Er wordt in die tijd meer gelezen, vooral papieren boeken en e-books. Jongeren tot 35 jaar geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van e-books en luisteren van luisterboek is gestegen. Zij hebben ook in sterkere mate meer tijd beschikbaar.
- Lezers zijn tijdens de lockdown periode met name meer gaan lezen van het type boek van hun eigen voorkeur (papier of e-book). Er is geen grote verschuiving naar een ander type boek. Wel zien we de groep e-book lezers – anders dan in voorgaande metingen – weer licht toenemen.
- Ouders van kinderen tot 12 jaar zijn door corona vaker gaan voorlezen. Voorlezen is goed voor de woordenschat en het taalgevoel. De positieve effecten van het voorlezen worden hoger ingeschat dan in 2019. Mogelijk erkennen de ouders – door het toegenomen voorlezen – de effecten sterker dan voorheen.
- Ondanks dat een groot deel van de lezers niet op vakantie gaat (vanwege corona), verwachten consumenten globaal evenveel te lezen als in de zomer van 2019. Een deel verwacht meer te gaan lezen, maar een deel ook juist minder.

Growth
from
Knowledge

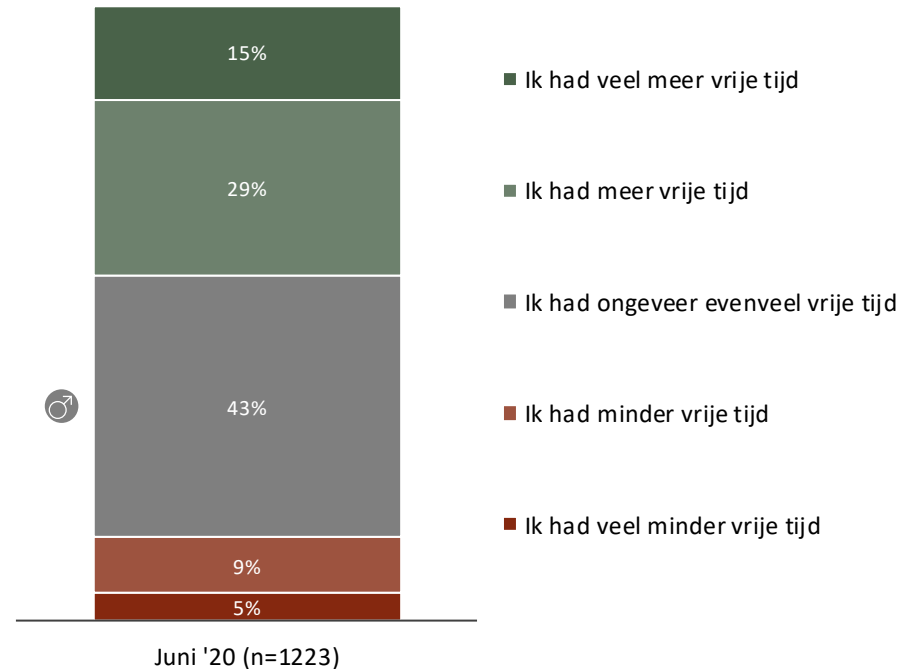
Leesgedrag

44% van de boekenlezers had meer vrije tijd door de coronamaatregelen. Wel zijn er grote verschillen per leeftijdsgroep.

Effecten Corona-maatregelen op vrije tijd

Achtergrond:
Het veldwerk liep vanaf half juni. Voor de start van het veldwerk was er sprake van een versoepeling van de maatregelen rondom de (intelligente) lockdown in Nederland.

Achtergrond:

6 op de 10 jongeren tot 35 jaar geeft aan meer vrije tijd te hebben. Ook medium en light lezers geven vaker aan een toename in vrije tijd te hebben.

Het zijn in sterkere mate de 35-49 jarigen die minder tijd hadden. Een kwart van de 35-49 jarigen heeft (veel) minder vrije tijd. Ook ouders van kinderen hebben relatief minder vrije tijd dan lezers zonder kinderen.

X01: Sinds 15 maart is er in Nederland sprake van een intelligente lockdown, vanwege de Corona uitbraak in ons land. Welke effecten hadden de maatregelen op uw vrij besteedbare vrije tijd?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: alle respondenten

© GfK

10

Onder invloed van corona wordt meer gelezen; vooral papieren boeken en e-books.

De groep niet-lezers zien we licht toenemen.

Leesgedrag

Leesfrequentie stabiel*

Groei van juni '16 t/m juni '19 zet niet door

* Gebaseerd op trendvraag, de invloed van corona komt hier niet in naar voren.

21%

... van de consumenten leest nooit een boek. Dit is een lichte stijging ten opzichte van voorgaande metingen.

Impact coronacrisis op leesgedrag

Verandering in tijd besteed aan het lezen van:

Laatst gelezen boek

74%

... van de lezers heeft een papieren boek gelezen.

Nieuw gekocht:

44% van de papieren boeken
20% van de e-books

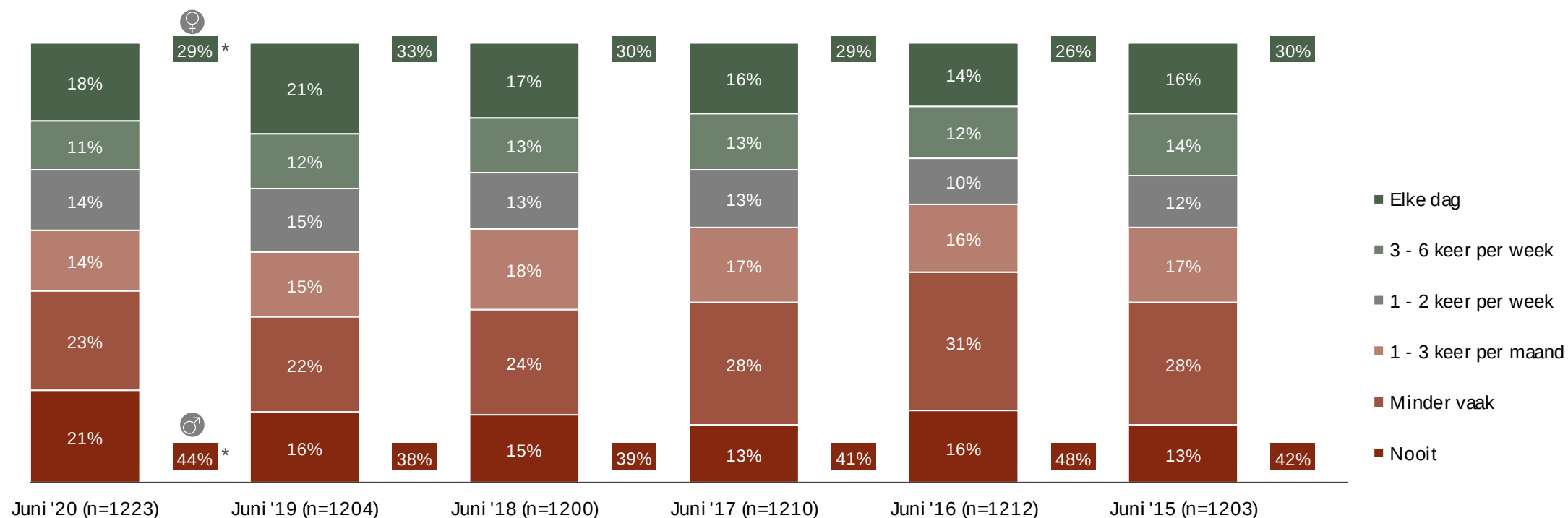

Het aantal gebruikers van luisterboeken blijft groeien naar **20%** in 2020.

Toename in leesfrequentie zet niet door in 2020; 21% leest nooit een boek. Deze groep niet-lezers neemt licht toe.

Lees- / luisterfrequentie

Achtergrond:

Hoogopgeleiden lezen vaker boeken dan laag- en midden opgeleiden.

Het profiel van lezer verandert niet sterk. Ten opzichte van 2019 zijn met name 35 tot 49 jarigen minder gaan lezen.

21% van de consumenten leest/luistert nooit.

% Leest/luistert minimaal 3 keer per week tot elke dag een boek
% Leest/luistert minder vaak / nooit een boek

S01: Hoe vaak leest of luistert u gemiddeld boeken (papieren boeken, e-books, luisterboeken)?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: alle respondenten

© GfK

12

90% van de lezers heeft een boek (gedeeltelijk) gelezen in het afgelopen jaar. Dit is vergelijkbaar met vorige metingen.

90% ♀

Heeft de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een boek gelezen/geluisterd (papieren boeken, e-books, luisterboeken)

Januari '20

92%

Juni '19

93%

Januari '19 *

92%

Juni '18

95%

Januari '18

88%

Juni '17

94%

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleide lezers geven vaker aan geheel of gedeeltelijk een boek gelezen te hebben in de afgelopen 12 maanden.

S02b. Heeft u in de afgelopen 12 maanden geheel of gedeeltelijk een boek (papieren boeken, e-books, luisterboeken) gelezen?

* In januari 2019 voegden we het luisterboek toe aan de vragenlijst.

■ 753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: leest weleens boeken (n=963)

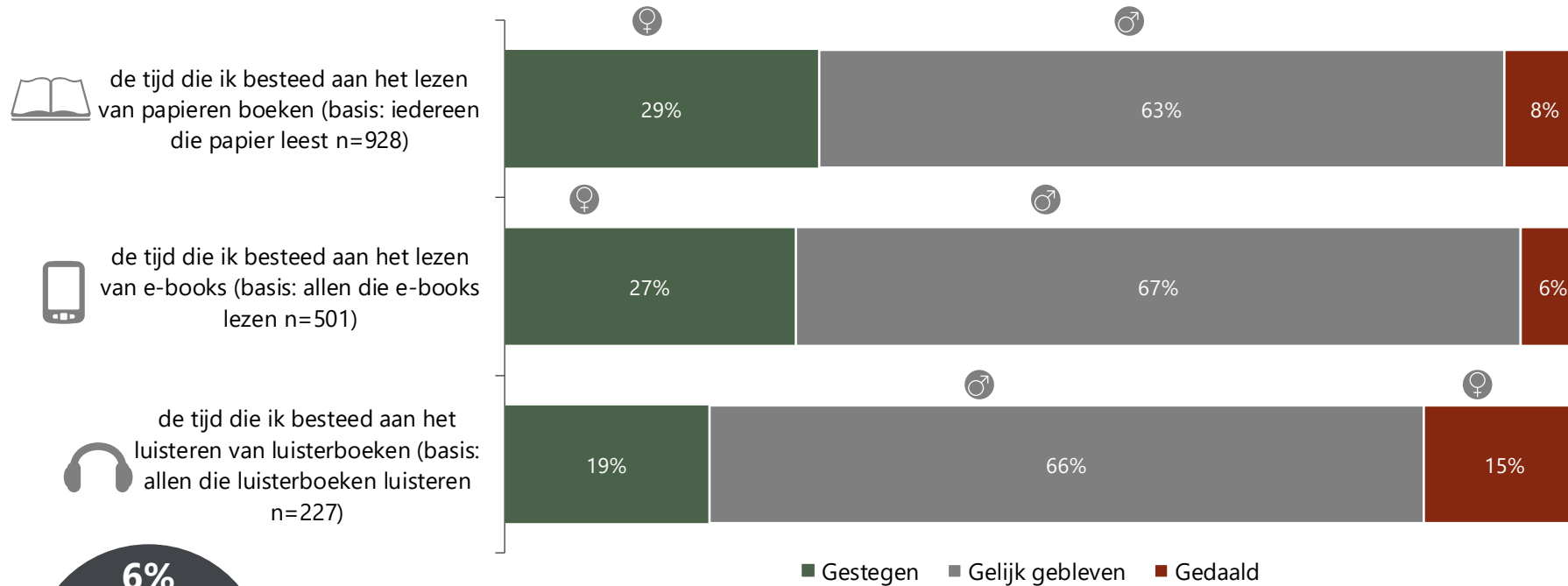
© GfK

13

Er wordt onder invloed van corona meer tijd besteed aan het lezen van papieren boeken en e-books; binnen luisterboeken is de stijging minder sterk.

Verandering leesgedrag na uitbraak van corona

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van e-books en luisteren van luisterboek is gestegen.

Hoogopgeleiden geven vaker dan midden- en laagopgeleiden aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van papieren boeken is gestegen.

Heavy en medium lezers geven vaker dan light lezers aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van papieren boeken en e-books is gestegen.

6%

Van de niet-lezers heeft meer tijd besteed aan lezen

X02: In welke mate is uw leesgedrag veranderd na de uitbraak van Corona. Ten opzichte van mijn gebruikelijke leesgedrag is ...

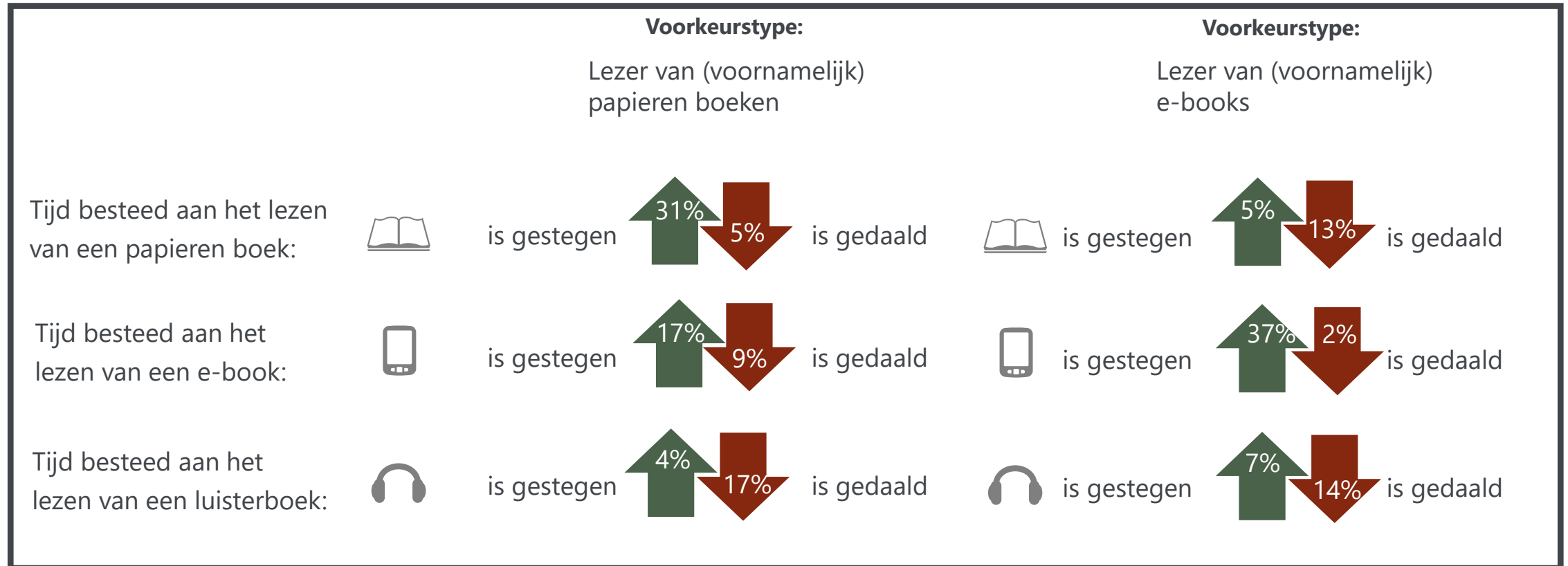
■ 753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: alle respondenten die type boek lezen

Lezers zijn met name meer gaan lezen van het voorkeurstype boek.
Er is geen grote verschuiving naar een ander type boek.

Verandering leesgedrag na uitbraak van corona

X02: In welke mate is uw leesgedrag veranderd na de uitbraak van Corona. Ten opzichte van mijn gebruikelijke leesgedrag is ...

753472 Rapportage reguliere meting 53

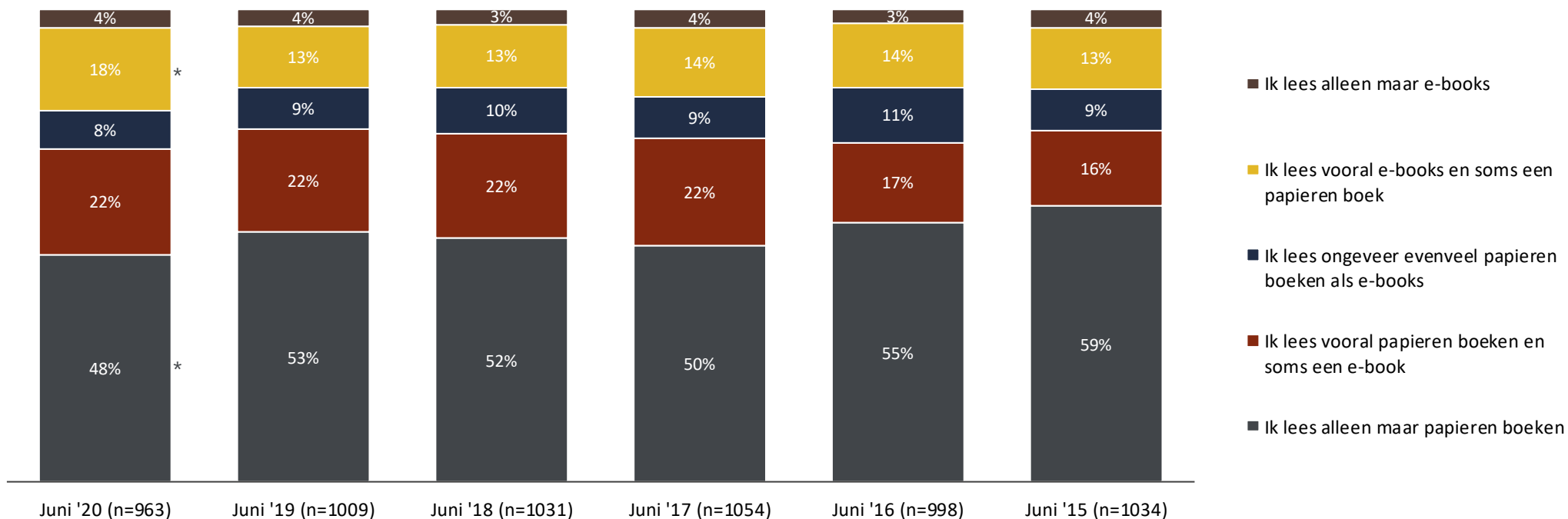
↑ % gestegen
↓ % gedaald
Basis: alle respondenten, die voornamelijk papier lezen (n=680)
Alle respondenten die voornamelijk e-books lezen n=201

© GfK

We zien een lichte groei in e-book lezers; dit ten koste van de uitsluitend papieren boekenlezers.

Type boeken

Achtergrond:

Lezers tot 50 jaar lezen vaker vooral papieren boeken en soms e-books, 50-64 jarigen lezen vaker vooral e-books en soms papieren boeken.

Het profiel van lezers die uitsluitend op papier lezen verandert niet sterk. Meer mannen dan vrouwen (niet significant) lezen van papier. We zien een lichte daling in vrouwen die de voorkeur hebben voor papieren boeken ten opzichte van de vorige meting. 65+ 'ers zijn ook vaker e-books gaan lezen.

mogelijk is de groei in e-book lezers een effect van corona

Het laatst gelezen boek is meestal een papieren boek. Tijdens de lockdown heeft men vaker e-books gelezen.

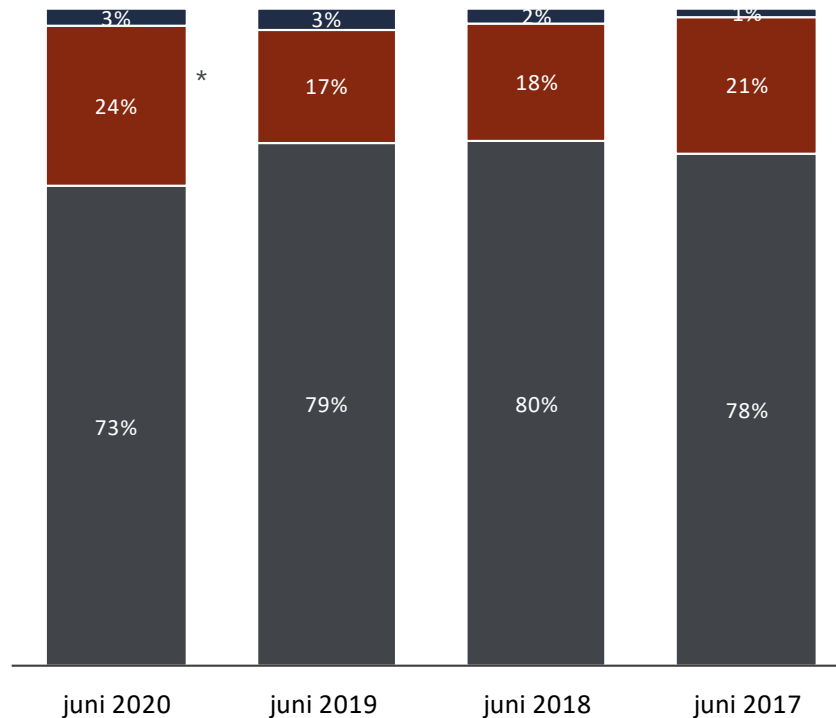

Laatst gelezen boek

N.B. Laatst gelezen boek

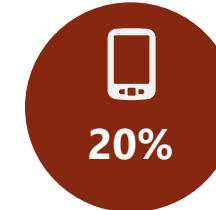
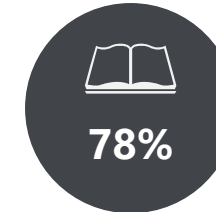
Achtergrond:

Medium en licht lezers lezen vaker als laatst een papieren boek, heavy lezers vaker een e-book.

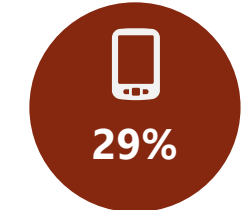
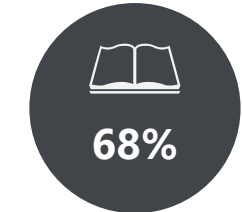

- Luisterboek
- E-book
- Papier

Voor lockdown

Tijdens lockdown

Dit verschil wordt grotendeels verklaard door heavy lezers. Heavy lezers hebben hun laatst gelezen boek vaker tijdens de lockdown verkregen en lezen tevens iets vaker e-books.

D01: In welke vorm heeft u uw laatst gelezen boek gelezen?
X03: Wanneer heeft u het laatst gelezen boek verkregen?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: leest wel eens boeken n=963

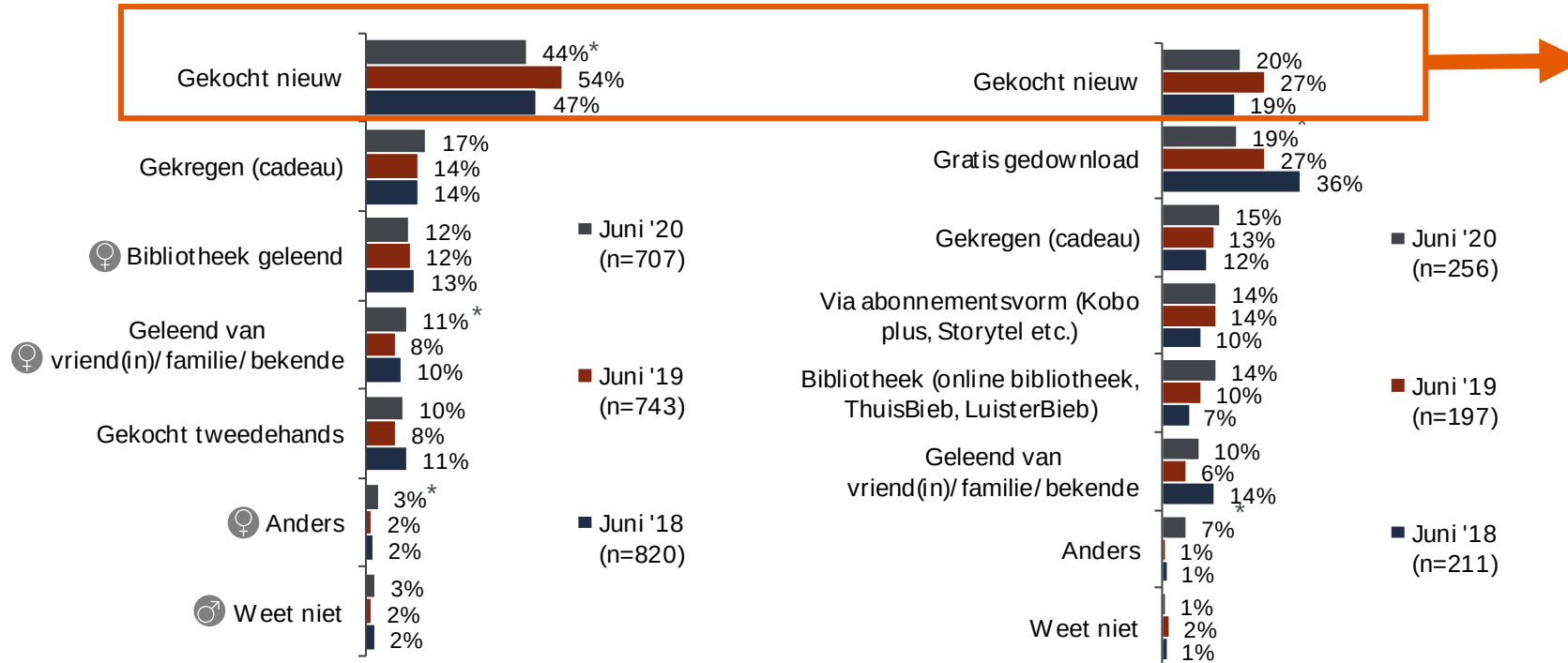
De meeste boeken worden nieuw gekocht. Er is een duidelijke verschuiving naar het online aankoopkanaal tijdens de lockdown.

Papieren boeken

E-books / luisterboeken

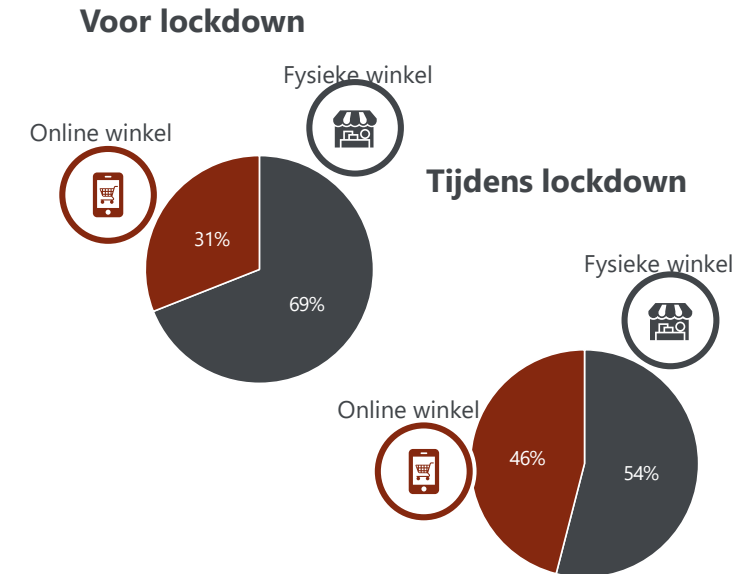
Verkregen

N.B. Laatste gelezen boek

Achtergrond:

Light lezers hebben vaker e-books of luisterboeken cadeau gekregen dan medium en light lezers.
De daling in gratis gedownloade e-books zet in 2020 door.

D02 / D03: Hoe heeft u dit boek verkregen?
X04: Hoe heeft u dit laatste boek gekocht?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis D02: laatste gelezen boek is een papieren boek
Basis D03: laatste gelezen boek is een e-book of luisterboek
Basis X04: heeft laatste gelezen boek gekocht

Het aantal gebruikers van luisterboeken blijft groeien naar 20% in 2020. Er worden nu meer boeken geluisterd via de LuisterBieb dan online gekocht.

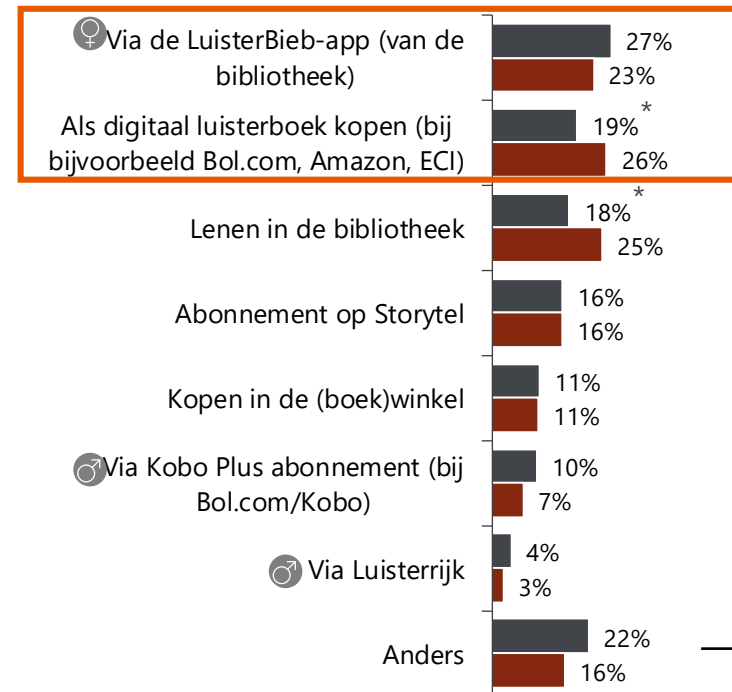
Luisterboeken

Profiel van de luisterboek gebruikers

Geslacht	Opleidingsniveau	Leeftijd
Man: 52%	Laag: 17%	t/m 34 jaar: 51%
Vrouw: 48%	Midden: 43%	35-49 jaar: 25%
	Hoog: 40%	50-64 jaar: 16%
		65+ jaar: 9%

*De indeling van deze meting en meting 49 (juni '19) verschilt met die van vorige metingen. Vaak=Elke dag, 3-6 keer per week, 1-2 keer per week; Minder vaak= 1-3 keer per maand, Minder vaak; Nooit= Nooit

Achtergrond:

Meer vrouwen dan mannen gebruiken de LuisterBieb-app.

o.a. downloaden, YouTube, Bookchoice, Spotify of gekregen/geleend van anderen

D05: Hoe vaak luistert u naar een luisterboek?
D08: Hoe komt u aan de luisterboeken die u luistert?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: D05 alle respondenten, n=1223
Basis: D08 luistert wel eens boeken

Growth
from
Knowledge

Zomerlezen

Ondanks dat een groot deel van de lezers niet op vakantie gaat, verwacht men dat het leesgedrag in de zomer van 2020 vergelijkbaar zal zijn met de zomer van 2019.

Lezen in de zomerperiode

36%

... gaat op vakantie komende zomer

Top 3 redenen lezen in de zomer

49% Ter ontspanning om te ontsnappen

39% Leest altijd

34% In de zomer tijd om te lezen

Verandering leesgedrag

15%

... verwacht **meer** boeken te gaan lezen tov de zomer van 2019

11%

... verwacht **minder** boeken te gaan lezen tov de zomer van 2019

60%

... verwacht niet meer of minder boeken te gaan lezen komende zomerperiode

Een derde blijft deze zomerperiode thuis. Indien men op vakantie gaat is dit meestal in Nederland.

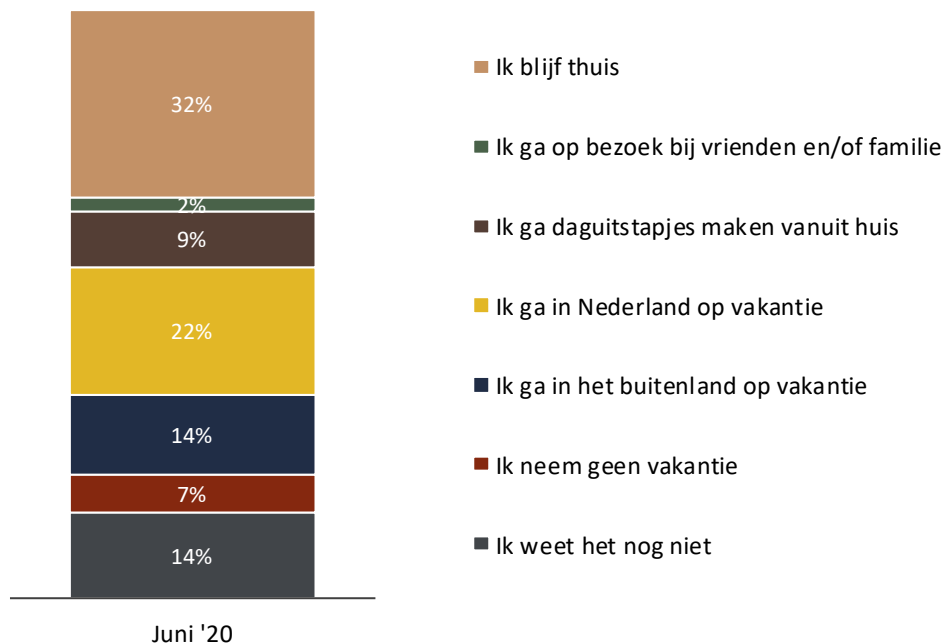

Vakantieplannen

Achtergrond:

Jongeren tot 35 en 35-64 jarigen geven vaker aan dat zij in het buitenland op vakantie gaan dan 65-plussers. 65-plussers geven vaker aan dat zij niet op vakantie gaan.

Midden- en hoogopgeleiden geven vaker aan daguitstapjes te gaan maken vanuit huis dan laagopgeleiden.

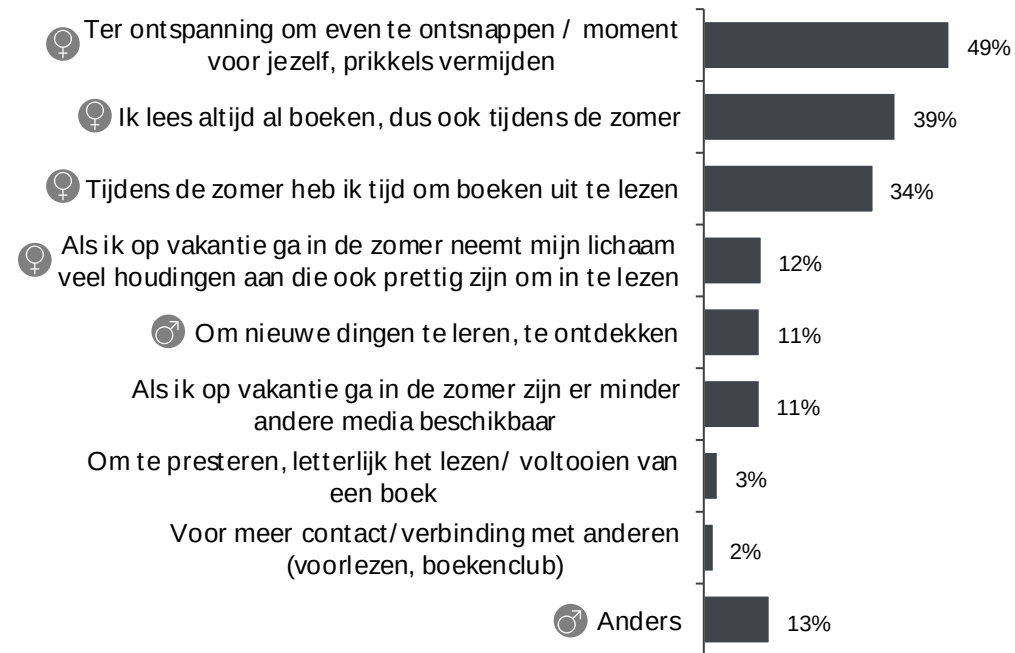
**In 2019
ging 35%
niet op
vakantie**

Alhoewel we geen rechtstreekse vergelijking kunnen maken lijkt het er sterk op dat er meer focus is op thuisblijven.

Boeken worden in de zomerperiode gelezen om te ontsnappen of omdat men juist dan tijd heeft om te lezen.

Lezen van boeken tijdens zomerperiode

Achtergrond:

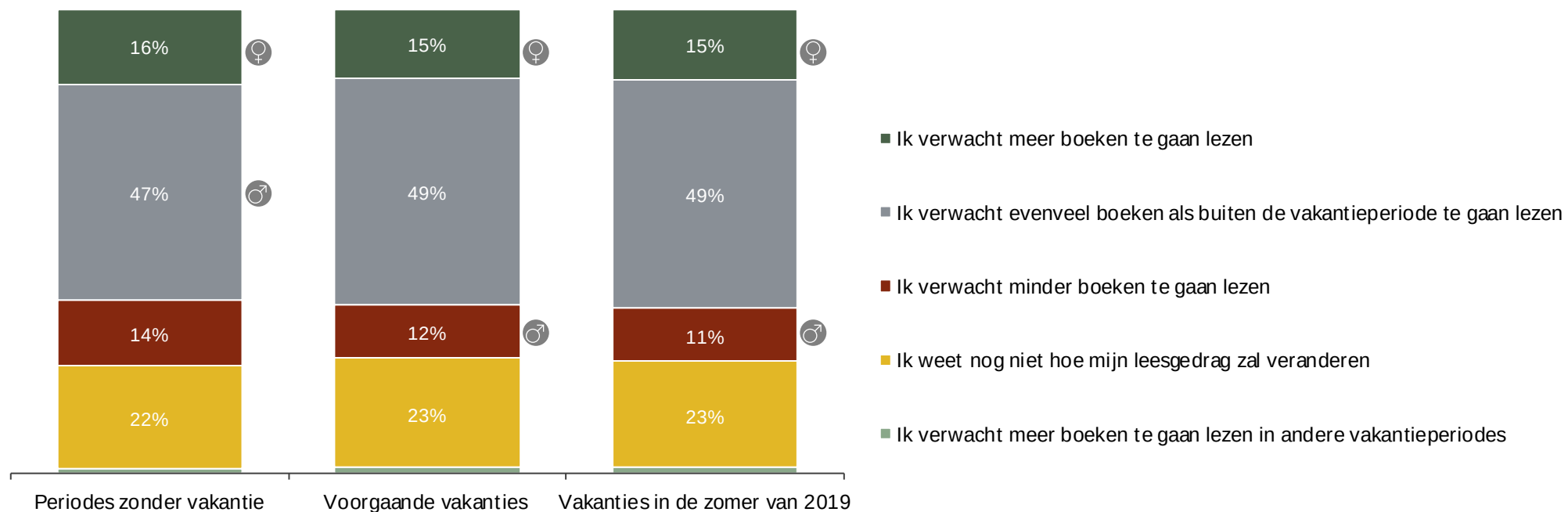
Jongeren tot 35 en 35-49 jarigen geven vaker dan 50-plussers aan boeken te lezen tijdens de zomerperiode om nieuwe dingen te leren/ontdekken, ter ontspanning en omdat zij de tijd hebben om boeken uit te lezen.

Heavy lezers geven vaker als reden dat zij boeken lezen tijdens de zomerperiode voor meer contact/verbinding met anderen en altijd al boeken lezen, dus ook tijdens de zomer, dan medium en light lezers.

De meeste consumenten verwachten komende vakantieperiode evenveel te lezen als buiten de vakantieperiode.

Verandering leesgedrag komende vakantieperiode ten opzichte van ...

Achtergrond:

Jongeren tot 35 geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan meer boeken te gaan lezen t.o.v. voorgaande vakanties en vakanties in de zomer van 2019.

Laagopgeleiden geven vaker aan minder boeken te gaan lezen t.o.v. voorgaande vakanties en vakanties in de zomer van 2019 dan midden- en hoogopgeleiden.

X08: In welke mate verwacht u dat uw leesgedrag zal veranderen komende vakantieperiode ten opzichte van ..?

753472 Rapportage reguliere meting 53

< 3% is niet opgenomen in grafiek

Basis: alle respondenten, n=1223

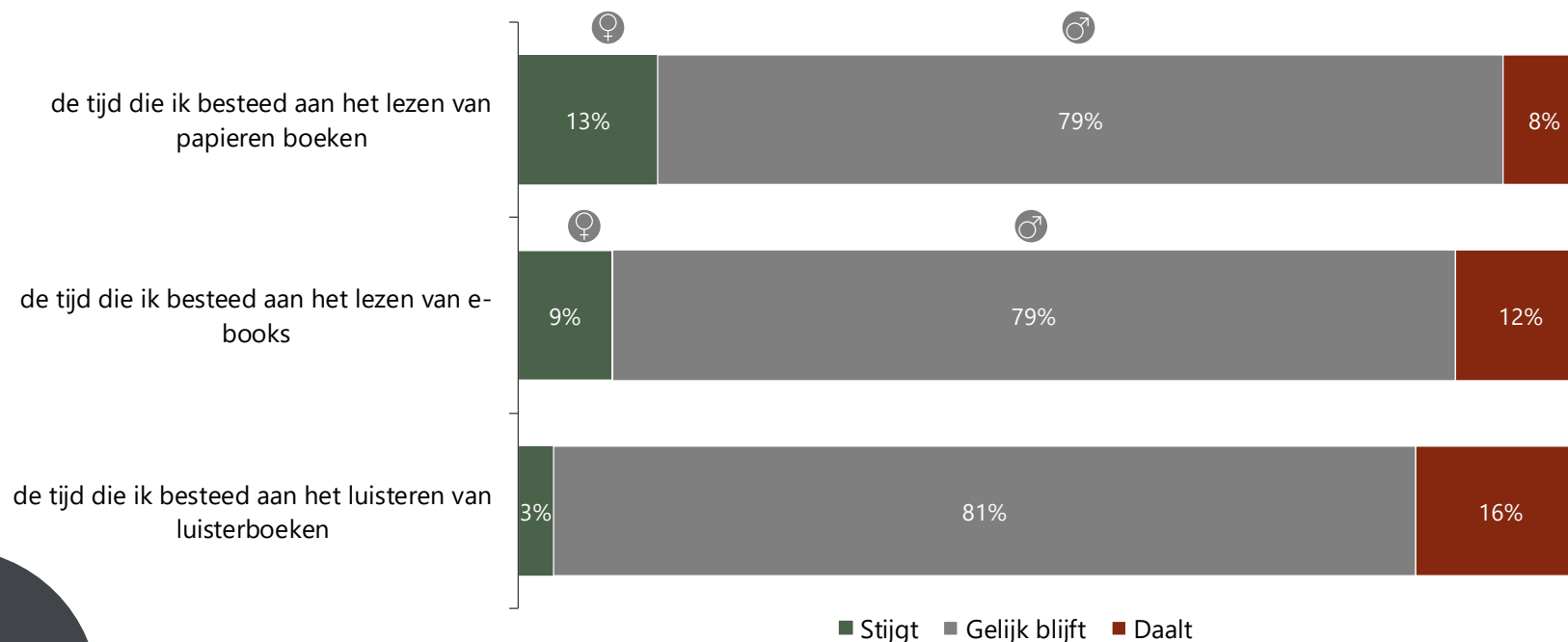
© GfK

24

20% van de consumenten verwacht deze zomerperiode meer te gaan lezen; maar een even grote groep verwacht juist minder te gaan lezen.

Verandering leesgedrag door de Coronamaatregelen komende zomerperiode

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar geven vaker dan de andere leeftijdsgroepen aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van papieren boeken en e-books deze zomer zal stijgen. In vergelijking met 35-64 jarigen zal de tijd die zij besteden aan het luisteren van luisterboeken ook stijgen.

Midden- en hoogopgeleiden geven vaker aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van e-books en het luisteren van luisterboeken zal stijgen dan laagopgeleiden.

Heavy en medium lezers geven vaker dan light lezers aan dat de tijd die zij besteden aan het lezen van papieren boeken en e-books zal stijgen.

20%

Verwacht meer te gaan lezen (papier, e-book of luisterboek)**

X09: In welke mate denkt u dat uw leesgedrag deze zomer anders is dan in zomers voor de uitbraak van Corona? Ten opzichte van mijn gebruikelijke leesgedrag in de zomer denk ik dat

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: alle respondenten, n=1223

** opgeteld en ontdubbeld

© GfK

25

Growth
from
Knowledge

Koopgedrag

De helft van de boekenkopers koopt (vooral) in de fysieke boekwinkel. Het steunen van de lokale ondernemer is een belangrijk argument.

Koopgedrag

... heeft de afgelopen maand minimaal 1 boek gekocht

Koopprequentie is stabiel

8% koopt minimaal 1 boek per maand

3,0

papieren boeken worden er per jaar nieuw gekocht

Plaats van aankoop

51% koopt vooral in de fysieke boekwinkel
Prettig rondlopen en steunen van lokale ondernemer

30% koopt vooral in de online boekwinkel
Gemakkelijk zoeken, prettig vanuit huis 24/7

Top 3 locaties

32% Bol.com
24% Lokale boekwinkel
13% Bruna

51%

...vindt het belangrijk dat de boekwinkel in de buurt is

Genre & anderstalig

Spannende fictie

... is het meest gekochte genre

34%

... koopt wel eens een anderstalig boek

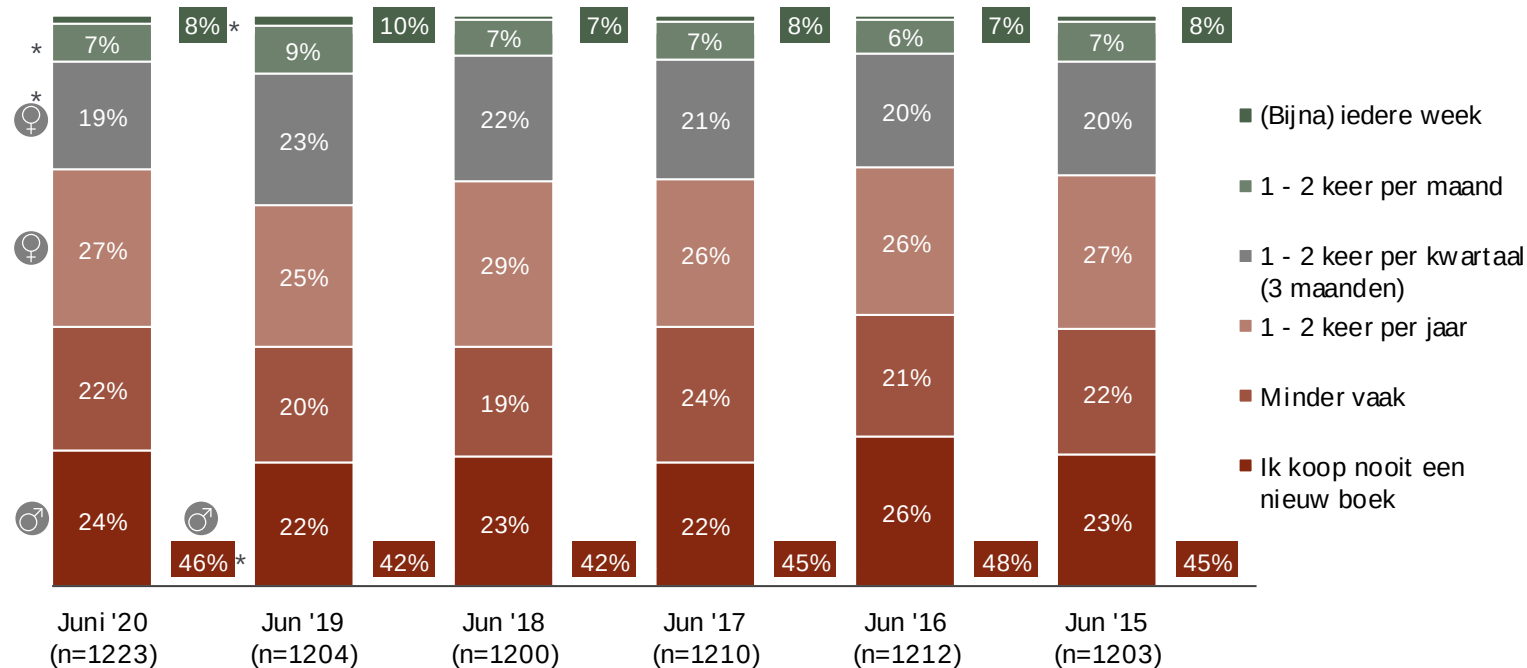
17%

...koopt minimaal 1 Engelstalig boek per jaar

De frequentie waarmee men boeken koopt is stabiel.

Koopfrequentie nieuwe boeken

Achtergrond:

Hoogopgeleiden kopen vaker boeken dan midden- en laagopgeleiden.

Ook Heavy lezers kopen vaker boeken dan medium en light lezers.

% koopt minimaal 1-2 keer per maand een nieuw boek
% koopt minder vaak / nooit een nieuw boek

<= 2% is niet opgenomen in grafiek

S05: Hoe vaak koopt u gemiddeld boeken (papieren, e-books, luisterboeken)?

S04: En heeft u de afgelopen maand één of meer nieuwe papieren boek(en), e-book(s) of luisterboek(en) gekocht? (of dat nu voor uzelf of voor iemand anders is)

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: S05 alle respondenten
Basis S04: koopt wel eens boeken n=940

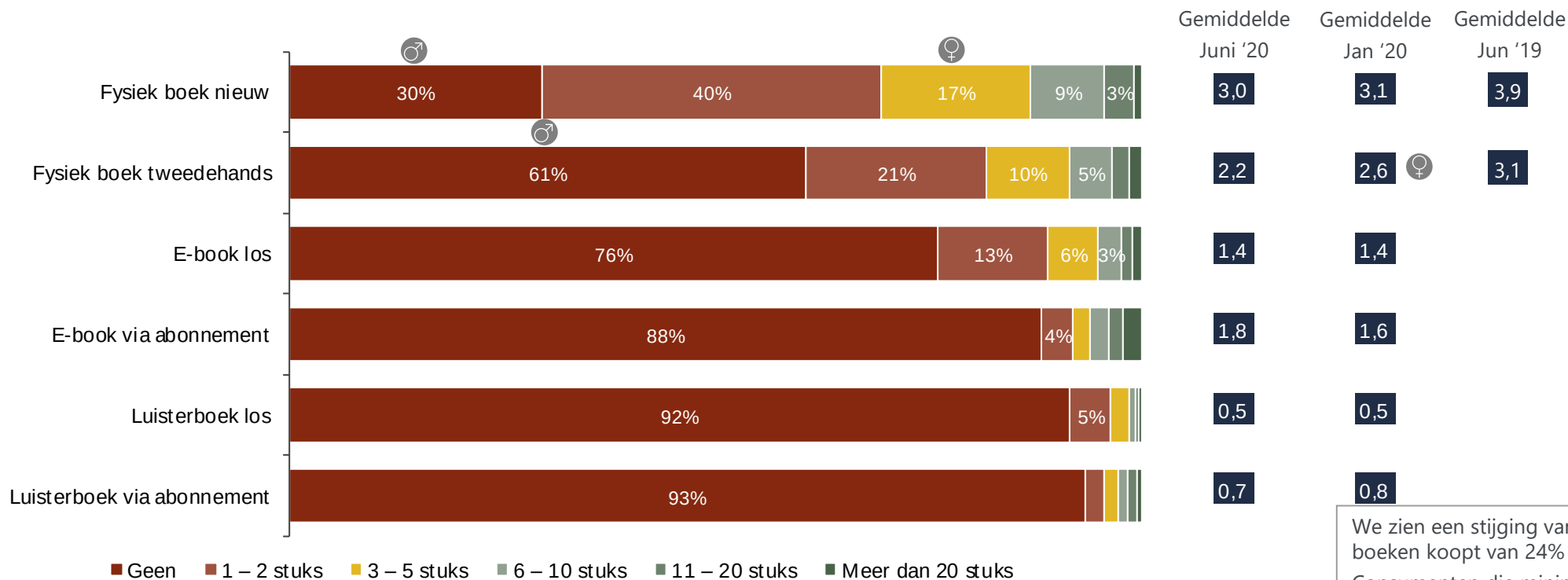
© GfK

28

Er worden gemiddeld 3 fysieke nieuwe boeken per jaar gekocht. In vergelijking met juni 2019 zien we hier een lichte daling.

Aantal gekochte boeken per jaar

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleiden kopen vaker fysieke boeken nieuw en e-books via abonnement dan laagopgeleiden.

Jongeren tot 35 jaar kopen vaker e-books los dan de andere leeftijdsgroepen.

Heavy lezers kopen vaker luisterboeken via abonnement dan medium en light lezers.

We zien een stijging van de groep die helemaal geen boeken koopt van 24% naar 30%.

Consumenten die minimaal 1 boek per jaar kopen in een boekwinkel, kopen gemiddeld 4.4 nieuwe fysieke boeken en 1.8 e-books.

Heavy lezers kopen gemiddeld 5.1 fysieke nieuwe boeken per jaar.

70% koopt wel eens nieuwe papieren boeken (versus 76% in 2019)

39% koopt wel eens tweedehands boeken (versus 49% in 2019)

Dit is een lichte daling.

K04a: Hoeveel fysieke boeken koopt u ongeveer per jaar?

K04c: E-books en luisterboeken kunt u per stuk kopen, maar ook 'streamen' via een abonnement.

Kunt u aangeven hoeveel van deze boeken u los koopt per jaar en hoeveel u per jaar streamt via een abonnement?

753472 Rapportage reguliere meting 53

<= 2% is niet opgenomen in grafiek

Basis: alle respondenten, n=1223

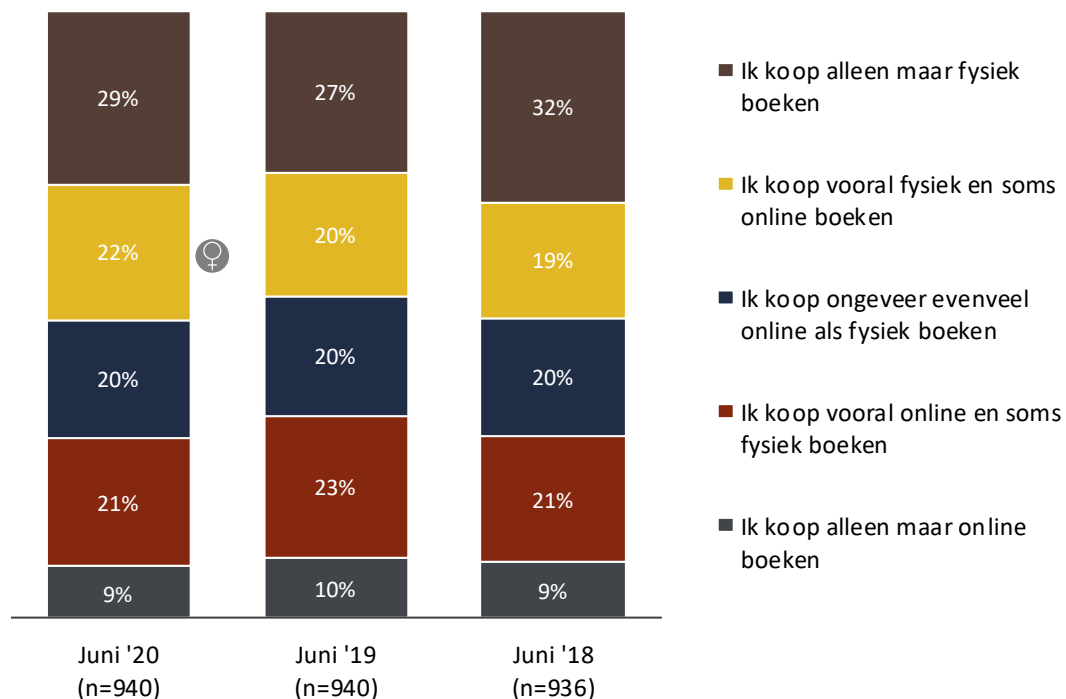
© GfK

29

De meeste boeken worden (vooral) in fysieke winkels gekocht. Bij papieren nieuwe boeken zien we nu een toenemende loyaliteit naar de fysieke boekenwinkel waar men altijd komt.

Aankoop boeken via het internet en in de fysieke (boek)winkel

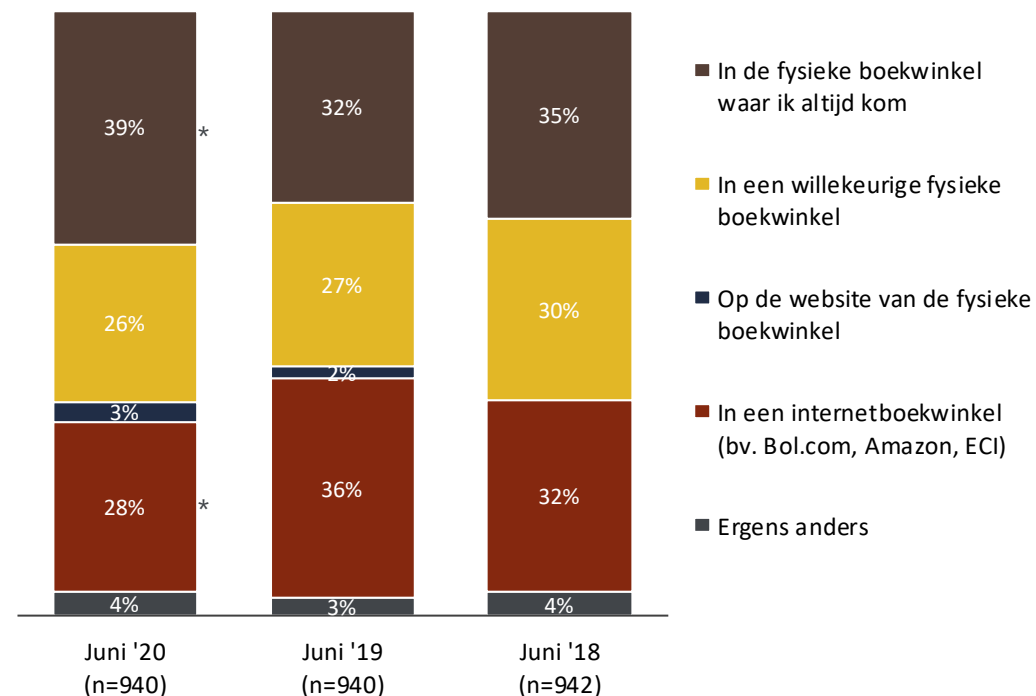

Achtergrond:

Kopers tot 65 jaar in vergelijking met 65-plussers kopen boeken vaker evenveel online als fysiek.

Heavy en medium lezers kopen vaker vooral online en soms fysiek boeken dan light lezers.

Plaats van aankoop papieren nieuwe boeken

Achtergrond:

50-plussers kopen bij voorkeur vaker in de fysieke winkel waar zij altijd komen dan de kopers tot 50 jaar, die bij voorkeur vaker in een internetboekwinkel nieuwe papieren boeken kopen. Hetzelfde geldt voor heavy lezers in vergelijking met medium en light lezers.

A01b: Wanneer u denkt aan alle nieuwe papieren boeken die u per jaar koopt (voor u zelf of iemand anders), hoeveel koopt u er dan via het internet en hoeveel in de fysieke (boek)winkel?

S12: Waar koopt u bij voorkeur uw papieren nieuwe boeken?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: koopt wel eens boeken

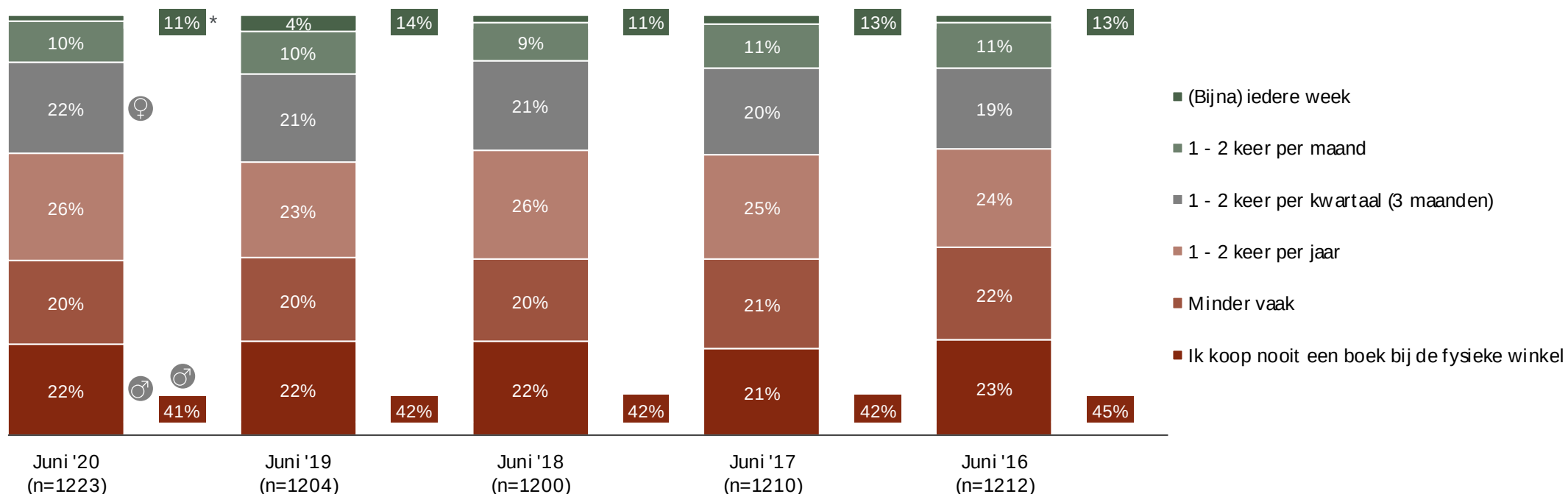
© GfK

30

De bezoekfrequentie van fysieke boekenwinkels is stabiel, 11% bezoekt de boekhandel maandelijks of vaker.

Gemiddeld bezoek fysieke boekwinkel

Achtergrond:

Hoogopgeleiden komen vaker in de fysieke boekenwinkel dan midden- en laagopgeleiden. Hetzelfde geldt voor heavy en medium lezers in vergelijking met light lezers.

76% van de lezers die enkel e-books leest komt nooit in de fysieke winkel.

<= 2% is niet opgenomen in grafiek

S08: Hoe vaak komt u gemiddeld in de fysieke boekwinkel om één (of meerdere) boek(en) te kopen?

753472 Rapportage reguliere meting 53

% koopt minimaal 1-2 keer per maand in de fysieke boekwinkel
% koopt minder vaak / nooit in de fysieke boekwinkel

Basis: alle respondenten

© GfK

31

Consumenten vinden het belangrijk dat er een boekwinkel in de buurt is en vinden dat een boekwinkel de winkelstraat prettiger maakt.

Stellingen

51% ^{♀ *}

Ik vind het belangrijk dat er een boekwinkel bij mij in de buurt is

14% oneens

(57% in juni 2019)

We zien wel een lichte daling ten opzichte van 2019.
Speelt Corona hier een rol?

54% ^{*}

Een winkelstraat met een boekwinkel is prettiger dat een winkelstraat zonder boekwinkel

11% oneens

(58% in juni 2019)

% (Helemaal) mee eens

De afgelopen maand heeft een derde van de boekenkopers een boek aangeschaft via bol.com. Wederom een stijging voor Bol.com

Plaats van aankoop*

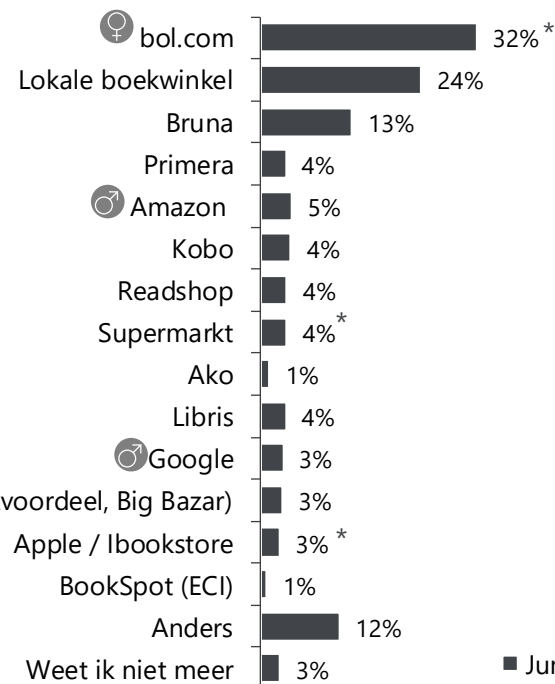
Zowel voor papieren boeken als e-books is bol.com het vaakst de plaats van aankoop.

Achtergrond:

Kopers tot 50 jaar hebben vaker aangegeven bij bol.com boeken te hebben gekocht dan 50-plussers.

Heavy en light lezers hebben vaker bij Primera boeken gekocht dan medium lezers.

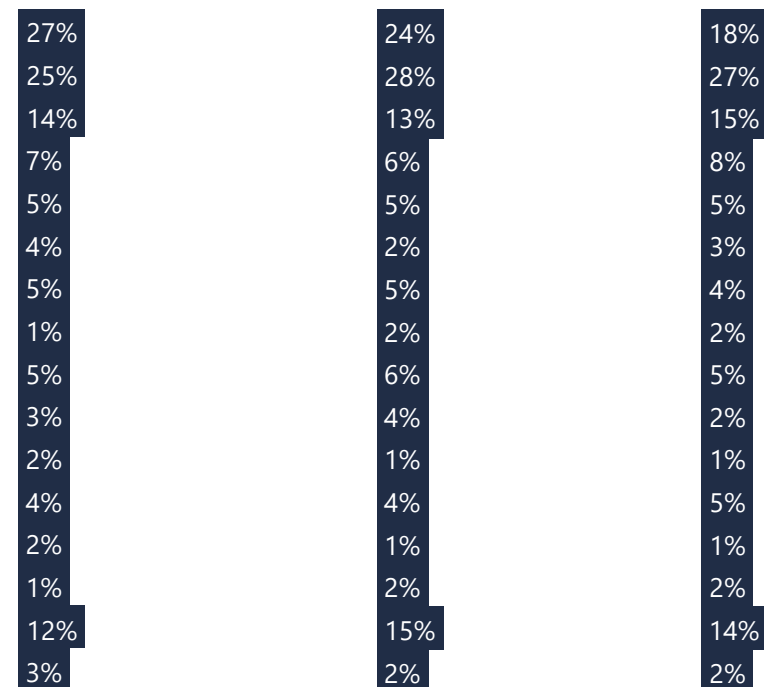
Voordeel(book)winkels (bijv. Boekvoordeel, Big Bazar)

Juni '19 (n=410)

Juni '18 (n=368)

Juni '17 (n=401)

<= 2% is niet opgenomen in grafiek

*Data is geijkt met GfK point of sale cijfers

S04: En heeft u de afgelopen maand één of meer nieuwe papieren boek(en), e-book(s) of luisterboek(en) gekocht? (of dat nu voor uzelf of voor iemand anders is)

A02: Waar heeft u de laatste maand uw boek(en) gekocht?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: heeft de afgelopen maand één of meerdere boeken gekocht

De voornaamste reden om een boek via bol.com te kopen is het gemak om vanuit huis boeken te zoeken. De fysieke boekhandel wordt veelvuldig gekozen ter ondersteuning van lokale ondernemers.

Redenen om boek bij specifieke locatie te kopen

	Bol.com		Bruna		Lokale boekwinkel	
	Juni '20 (n=175)	Juni '19 (n=209)	Juni '20 (n=88)	Juni '19 (n=84)	Jun '20 (n=85)	Jun '19 (n=102)
Internet: ik kan er gemakkelijk naar boeken zoeken						
Internet: prettig om thuis te kunnen winkelen						
Internet: vanwege de openingstijden (24 uur per dag open)						
Internet: Breed aanbod, ik kan alle titels, in alle genres bestellen						
Veelal grote en ruime keuze						
Makkelijk te bereiken						
Internet: de veelheid aan informatie over boeken						
Vanwege de prijs						
Vaak leuke aanbiedingen						
Vanwege de corona-maatregelen						
Verkopen ook andere zaken, die ik vaak nodig heb, dan alleen boeken						
Fysieke boekhandel: Dicht bij mij in de buurt						
Fysieke boekhandel: Is een prettige en inspirerende omgeving om rond te lopen, te zoeken, etc.						
Fysieke boekhandel: Lokale ondernemers steunen						
Fysieke boekhandel: Kom ik langs als ik aan het winkelen ben						
Ik kan makkelijk een boek omruilen						
Ik kan me laten verrassen en inspiratie op doen bijv. voor een leuk boek en/ of cadeau						
Fysieke boekhandel: Goede adviezen/ suggesties van het personeel						
Internet: Vanwege de geautomatiseerde tips over wat andere mensen ook kochten						
Fysieke boekhandel: Ik kan er ook post versturen						
Persoonlijke bediening						
Fysieke boekhandel: Ik kan er ook koffie of thee drinken						
Anders						
Weet niet / kan niet zeggen						

A03: Wat zijn voor u redenen om een boek te kopen bij onderstaande locatie(s)?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Bedrijven alleen opgenomen bij 50 of meer waarnemingen

Resultaten kunnen over de tijd heen afwijken door de toevoeging van nieuwe antwoord categorieën

Basis: koopt bij specifieke locatie

© GfK

35

Spannende fictie blijft het meest gekochte genre.

Genres gekochte boeken

		Juni '20 (n=940)	Juni '19 (n=940)	Juni '18 (n=936)	Juni '17 (n=947)	Juni '16 (n=863)	Juni '15 (n=918)
	Spannende fictie	45%	48%	48%	53%	49%	52%
♀	Waargebeurd verhaal	28%	30%	26%	28%	27%	28%
♀	Literatuur, literaire roman	* 25%	32%	30%	28%	28%	30%
	Reisboek / reisgids	* 20%	27%	22%	26%	24%	24%
♀	Kookboek	* 19%	25%	22%	22%	23%	22%
	(Auto)biografie	18%	19%	16%	16%	17%	15%
♂	Geschiedenis	* 17%	22%	17%	16%	14% x	
♀	Kinderboek / jeugdboek	* 15%	18%	15%	17%	15%	17%
♂	Fantasy	15%	16%	15%	14%	15%	13%
♀	Romantische fictie en/ of erotische fictie	14%	15%	11%	13%	15%	12%
♀	Persoonlijke ontwikkeling / zelfhulpboek	14%	14%	10%	11%	11%	11%
	Hobby boek	* 12%	16%	14%	15%	16%	16%
♂	Science fiction	11%	12%	10%	11%	9%	9%
♂	(Populair) wetenschappelijk boek	11%	13%	12%	14%	13%	14%
♀	Streekroman	11%	11%	10%	10%	11%	10%
♂	Stripboek	* 10%	13%	12%	10%	10%	11%
	School en/ of studie-boek	* 10%	15%	10%	10%	10%	9%
♀	Young Adult	9%	10%	9%	6%	6%	7%
	Boek over spiritualiteit	8%	9%	8%	7%	8%	7%
	Werk / zakelijk boek	* 7%	9%	8%	8%	8%	7%
♂	Naslagwerk	6%	8%	7%	7%	7%	8%
	Poëzie	4%	3%	3%	3%	1%	2%
	Anders	3%	5%	5%	6%	6%	7%
♂	Weet niet meer / kan me niet meer herinneren	3%	2%	3%	2%	1%	4%

Achtergrond:

Heavy en medium lezers kopen in vergelijking met light lezers vaker de volgende genres:

- Literaire roman
- Spannende fictie
- Romantische fictie en/of erotische fictie
- (Auto)biografie
- Poëzie
- Geschiedenis.

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar kopen in vergelijking met andere leeftijdsgroepen vaker de volgende genres:

- Science fiction
- Poëzie
- School- en/of studieboek
- Young adult.

Hoog- en midden opgeleiden kopen vaker dan laagopgeleiden de volgende genres:

- Literaire roman
- Spannende fictie
- Kinderboek / jeugdboek
- Naslagwerk
- School- en/of studieboek.

A04: Welke genres boeken koopt u wel eens?

■ 753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: koopt wel eens boeken

© GfK

36

Een derde van de consumenten koopt wel eens een boek in een andere taal. We zien een lichte daling in het kopen van alle anderstalige boeken ten opzichte van vorige metingen.

Koopt wel eens boeken in (het).....

Engels

* **33%** Juni '20
41% Juni '19
38% Juni '18
35% Juni '17

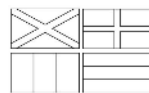
Duits

* **9%** Juni '20
13% Juni '19
12% Juni '18
10% Juni '17

Frans

* **5%** Juni '20
9% Juni '19
6% Juni '18
5% Juni '17

Andere taal

* **7%** Juni '20
12% Juni '19
8% Juni '18
8% Juni '17

% koopt wel eens een boek in deze taal

Profiel van anderstalige lezers

Geslacht	Opleidingsniveau	Leeftijd
Man: 55%	Laag: 14%	t/m 34 jaar: 44%
Vrouw: 45%	Midden: 34%	35-49 jaar: 24%
	Hoog: 52%	50-64 jaar: 21%
		65+: 11%

Achtergrond:

Hoogopgeleiden en jongeren onder 35 jaar kopen vaker Engelse boeken (zowel op papier als e-book)

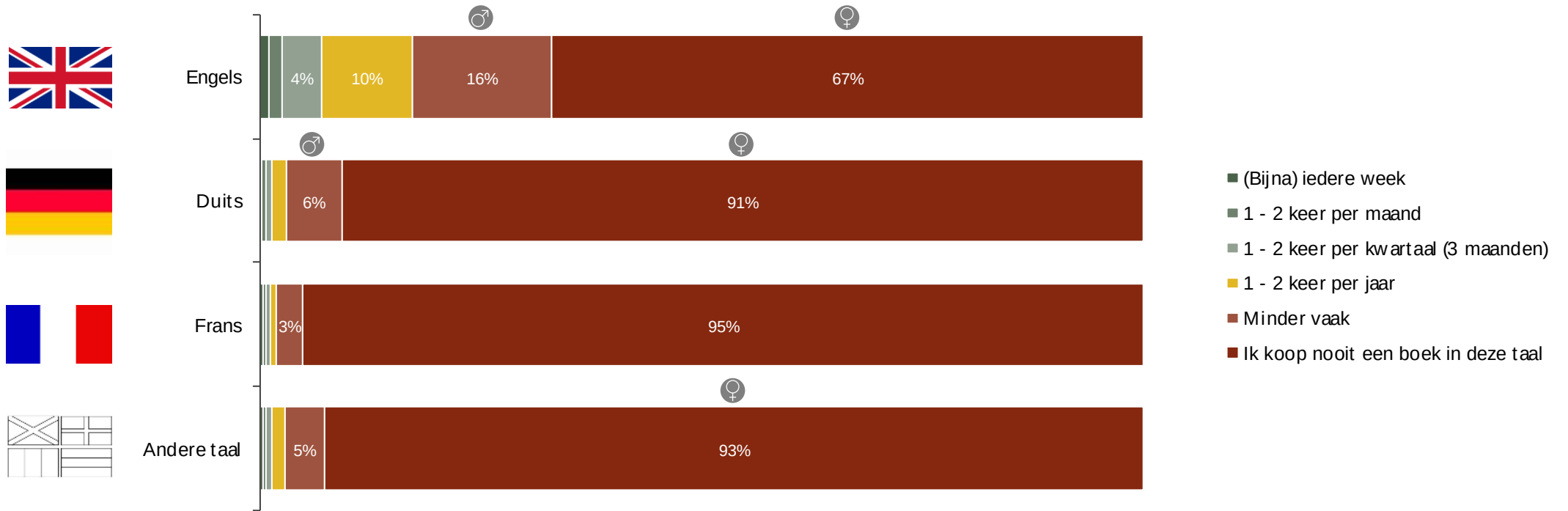
De top 3 meest gelezen genres in een andere taal zijn: spannende fictie (44%), waargebeurd verhaal (28%) en literatuur (22%).

Gedurende de corona lockdown was het soms niet mogelijk om voorraden vanuit andere landen te ontvangen. Hierdoor waren er minder anderstalige boeken op voorraad. Dit zou de daling kunnen verklaren.

17% van de Nederlandse consumenten koopt minimaal één Engelstalig boek per jaar.

Koopt wel eens boeken in (het).....

Lenen

28% is lid van de bibliotheek. Voor 22% van de bibliotheekbezoekers had de afwezigheid van de bibliotheek negatieve gevolgen op het leesgedrag.

Leengedrag

28%

... is lid van de bibliotheek

8% leent op de pas van iemand anders

Bezoekfrequentie stabiel

15% bezoekt de bibliotheek minimaal 1 keer per maand

24% van de bibliotheekbezoekers leent minimaal 1 boek per maand

Centrale vestiging openbare bibliotheek

... is het meest bezochte type

online Bibliotheek

45%

... is bekend met de online Bibliotheek

8% is lid

35%

... van de gebruikers maakt er minimaal 1 keer per maand gebruik van

Top 3 digitale diensten

11% Zoeken in de catalogus

9% Praktische informatie zoeken

7% Bibliotheekzaken regelen

Afwezigheid bibliotheek

22%

... van de bibliotheekgebruikers ervoer negatieve gevolgen van de sluiting van de bibliotheek

Top 3 verandering in leesgedrag

15% Meer e-books gaan lezen

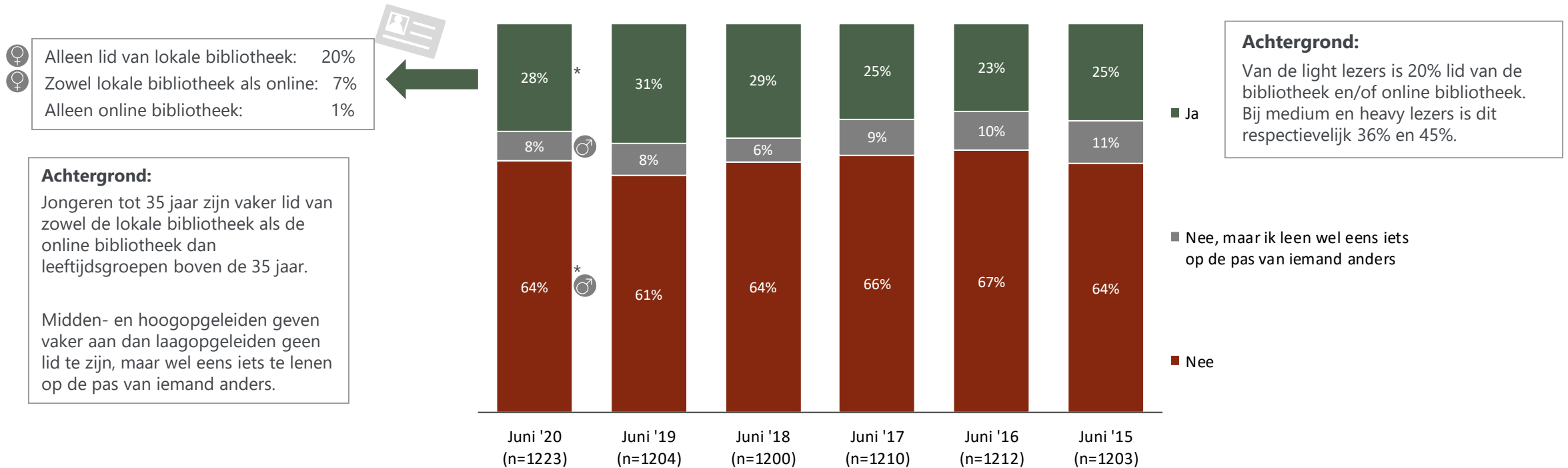
13% Meer boeken gaan kopen

10% Meer van anderen gaan lenen

28% van de consumenten is lid van de bibliotheek, van hen is 8% (ook) online lid. Jongeren tot 35 jaar zijn vaker lid van zowel de online als de lokale bibliotheek.

Lid van de bibliotheek

Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek over het aantal bibliotheekleden van de fysieke en digitale bibliotheek is te vinden op de website <https://www.bibliotheekinzicht.nl/kern-en-basisgegevens/leden-van-de-openbare-bibliotheek>

S11: Bent u lid van de bibliotheek?

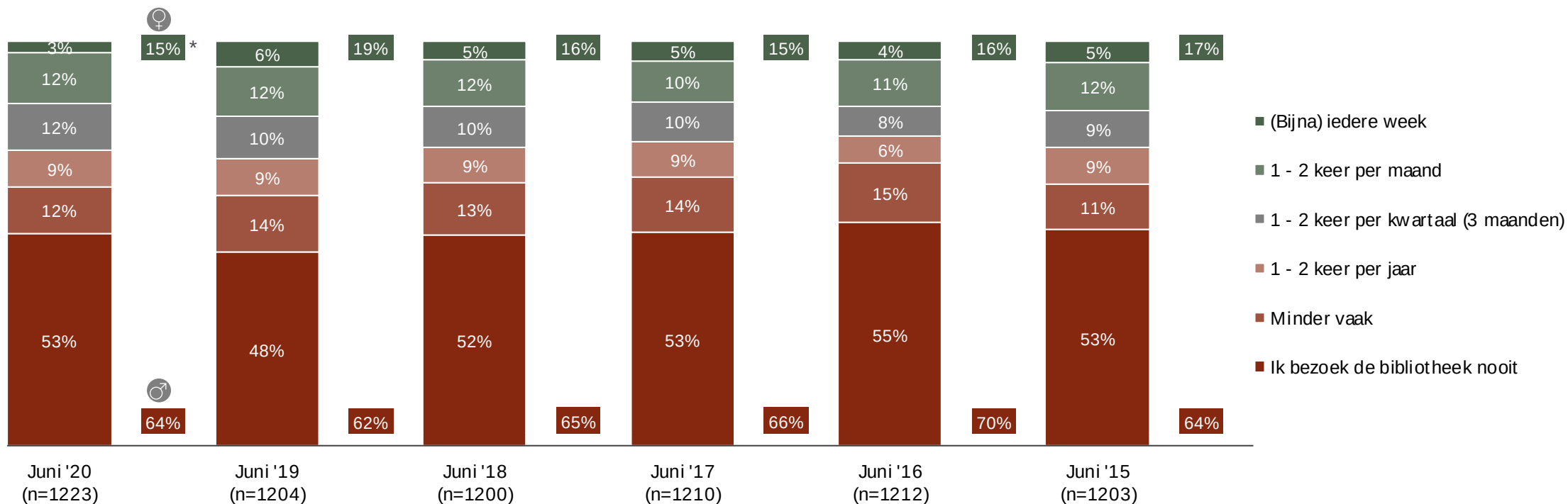
753472 Rapportage reguliere meting 53

*Per januari 2020 zijn er andere antwoordcategorieën voorgelegd: splitsing naar type bibliotheek.
Basis: alle respondenten

De bezoekfrequentie is stabiel; 15% bezoekt de bibliotheek tenminste maandelijks.

Bezoekfrequentie bibliotheek

Achtergrond:

35-plussers en laagopgeleiden geven vaker aan nooit de fysieke bibliotheek te bezoeken dan jongeren tot 35 jaar en midden- en hoogopgeleiden.

Achtergrond:

Consumenten die enkel e-books lezen, bezoeken de bibliotheek minder vaak. Driekwart van hen bezoekt de bibliotheek nooit.

% bezoekt minimaal 1-2 keer per maand de bibliotheek
% bezoekt minder vaak / nooit de bibliotheek
Basis: alle respondenten

S010a: Hoe vaak komt u gemiddeld in de fysieke bibliotheek?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek over het aantal bibliotheekbezoekers is te vinden op:

<https://www.bibliotheekinzicht.nl/kern-en-basisgegevens/bibliotheekbezoeken>

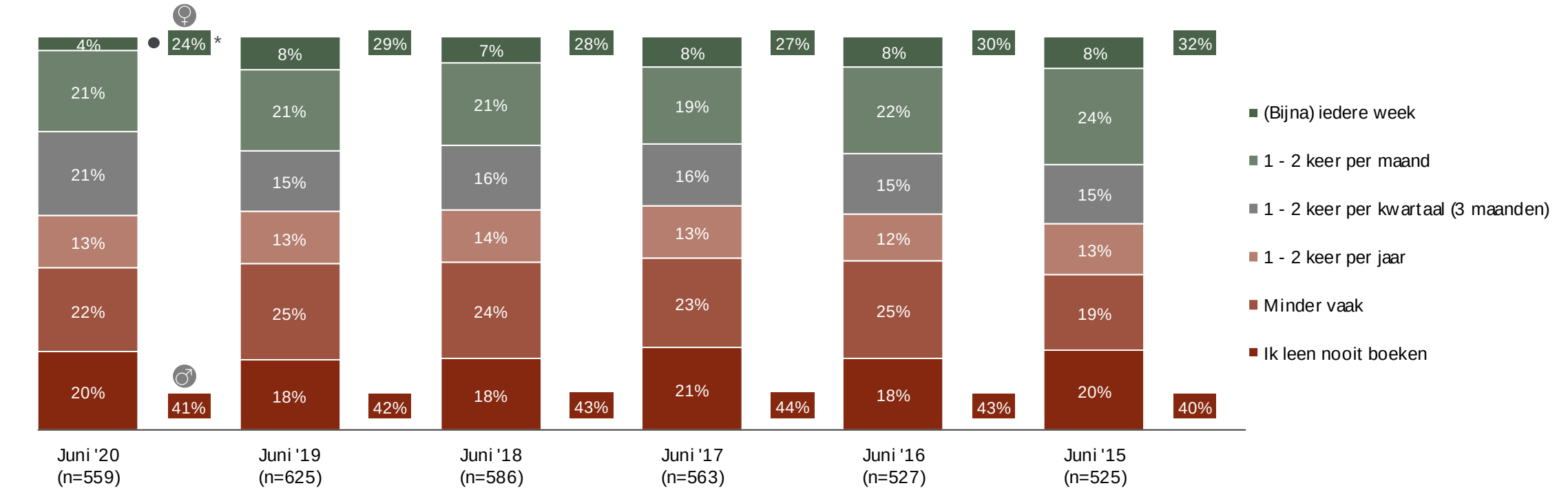
© GfK

42

Onder bibliotheekbezoekers lijkt de frequentie van het bezoek om boeken te lenen wat af te nemen; een kwart van de bezoekers komt anno 2020 maandelijks naar de bibliotheek om boeken te lenen.

Bezoekfrequentie bibliotheek om boeken te lenen

S010b: Hoe vaak komt u gemiddeld in de fysieke bibliotheek om één (of meerdere) boek(en) te lenen?

753472 Rapportage reguliere meting 53

% bezoekt minimaal 1-2 keer per maand de bibliotheek
% bezoekt minder vaak / leent nooit de bibliotheek

Basis: bezoekt wel eens een bibliotheek

© GfK

43

De centrale vestiging van de bibliotheek wordt nog altijd het vaakst bezocht.

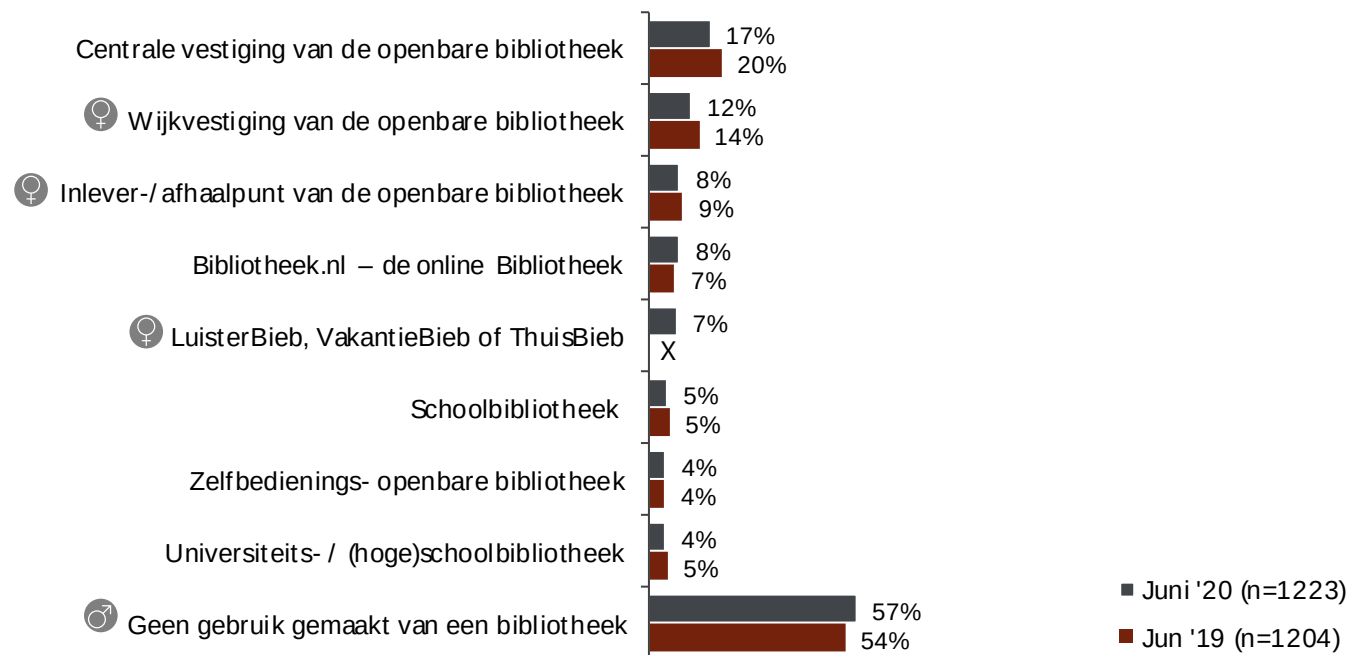

Gebruik type bibliotheek in de afgelopen 12 maanden

Achtergrond:

49-jarigen of jonger maken vaker gebruik van de centrale vestiging van de bibliotheek dan 50-64 jarigen.

Ook hoogopgeleiden maken vaker dan midden- en laagopgeleiden gebruik van de centrale vestiging.

* Antwoordcategorie <2% is niet opgenomen in grafiek

Basis: alle respondenten

B01: Kunt u aangeven van welke van de onderstaande typen bibliotheken u de afgelopen 12 maanden gebruik heeft gemaakt?

753472 Rapportage reguliere meting 53

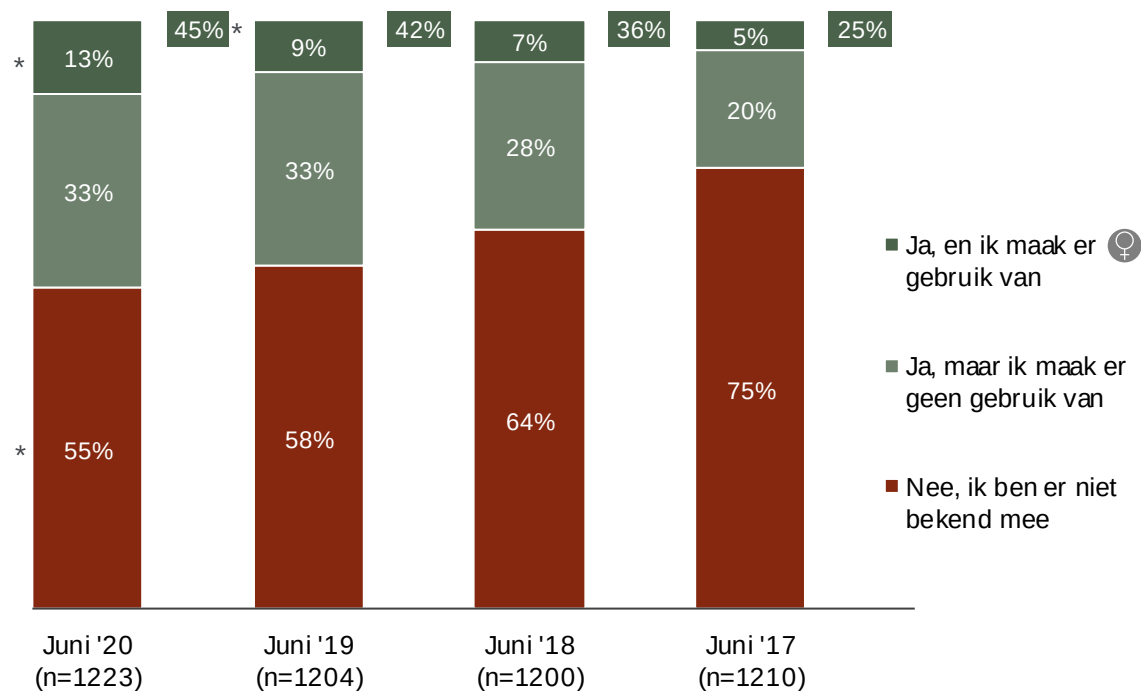
© GfK

44

De bekendheid en aantal gebruikers van de online bibliotheek neemt significant toe. De frequentie van het gebruik van de online bibliotheek ligt hoger dan het gebruik van de fysieke bibliotheek.

Bekendheid online bibliotheek

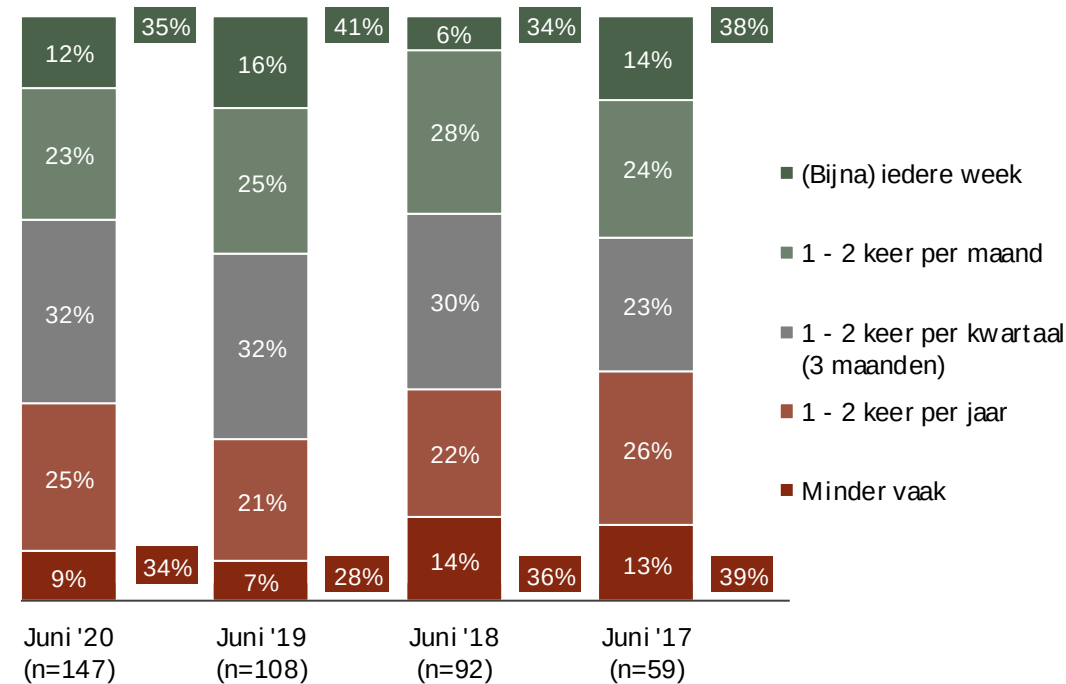
Achtergrond:

50-64 jarigen en laagopgeleiden zijn vaker niet bekend met de online bibliotheek dan jongeren tot 35 jaar, 65-plussers en midden- en hoogopgeleiden.

Achtergrond:

Consumenten die enkel van papier of vooral e-books lezen zijn minder vaak bekend met de online bibliotheek.

Frequentie gebruik online bibliotheek

Het percentage gebruik kan hoger uitvallen dan het lidmaatschap van de online bibliotheek omdat een aantal van de functionaliteiten (ThuisBieb, VakantieBieb, gratis LuisterBieb titels) gratis beschikbaar waren tijdens corona lockdown periode.

B05: De online bibliotheek is een plaats waar e-books en de LuisterBieb online gevonden kunnen worden. Bent u bekend met dit online platform van de bibliotheek?

B06: Hoe vaak maakt u gebruik van de online bibliotheek om één of meerdere e-books of luisterboeken te lenen?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Meer informatie vanuit de Koninklijke Bibliotheek is te vinden op: <https://www.bibliotheekinzicht.nl/kern-en-basisgegevens/leden-van-de-digitale-bibliotheek>

Basis B05: alle respondenten
Basis B06: maakt gebruik van de online bibliotheek

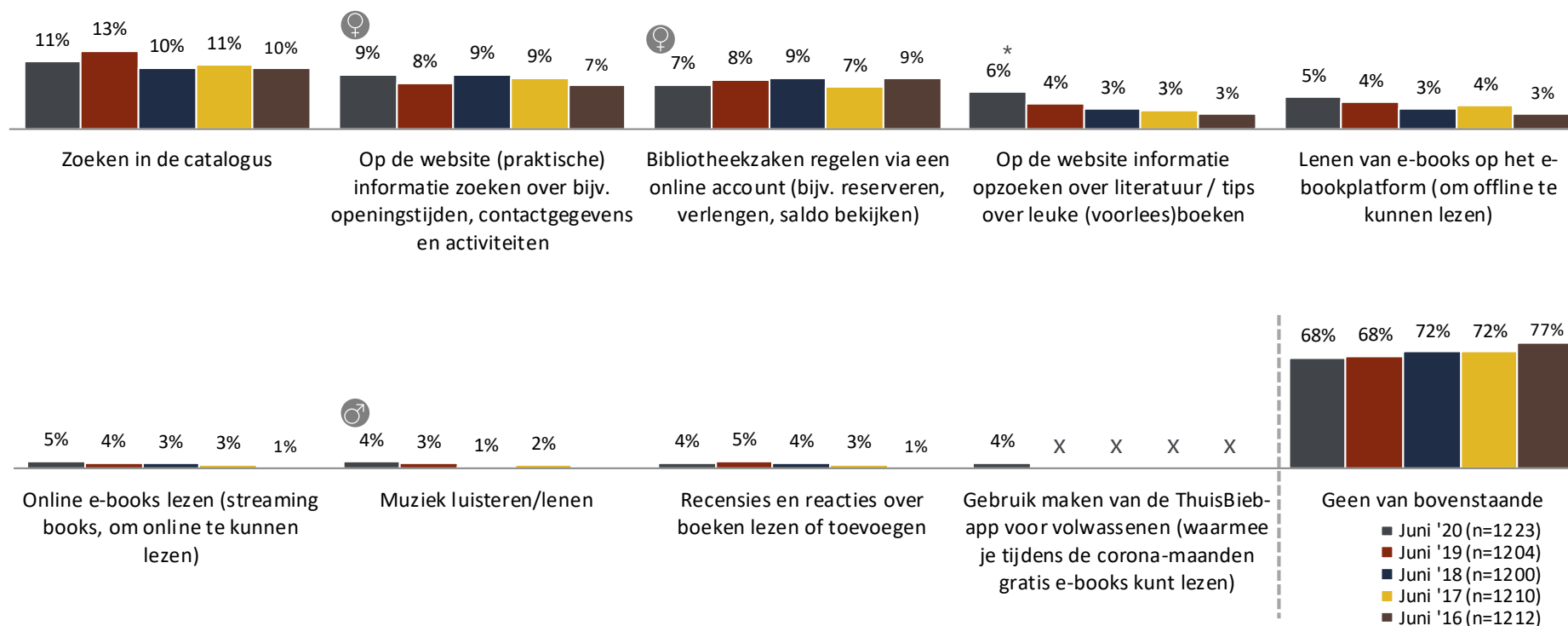
© GfK

45

Een derde van de consumenten maakt gebruik van de online diensten van de bibliotheek. Dit zijn met name praktische zaken, zoals het zoeken in de catalogus en informatie opzoeken over de bibliotheek.

Gebruik digitale en/of online bibliotheekdiensten in de afgelopen 12 maanden

Achtergrond:

Jongeren tot 35 jaar hebben vaker gebruik gemaakt van de catalogus om dingen op te zoeken, online e-books lezen en muziek luisteren/lenen dan andere leeftijdsgroepen.

Heavy lezers hebben vaker gebruik gemaakt van de ThuisBieb-app voor volwassenen (waarmee je tijdens de coronamaanden gratis e-books kunt lezen) dan medium en light lezers.

Consumenten die enkel papieren boeken of e-books lezen maken minder vaak gebruik van de digitale diensten van de bibliotheek.

Slechts de top-10 wordt in de grafieken getoond

Basis: alle respondenten

B03: Welke digitale of online bibliotheekdiensten heeft u de afgelopen 12 maanden wel eens gebruikt?

753472 Rapportage reguliere meting 53

© GfK

46

De sluiting van de bibliotheek heeft geleid tot een toename van het lezen van e-books en kopen van boeken.

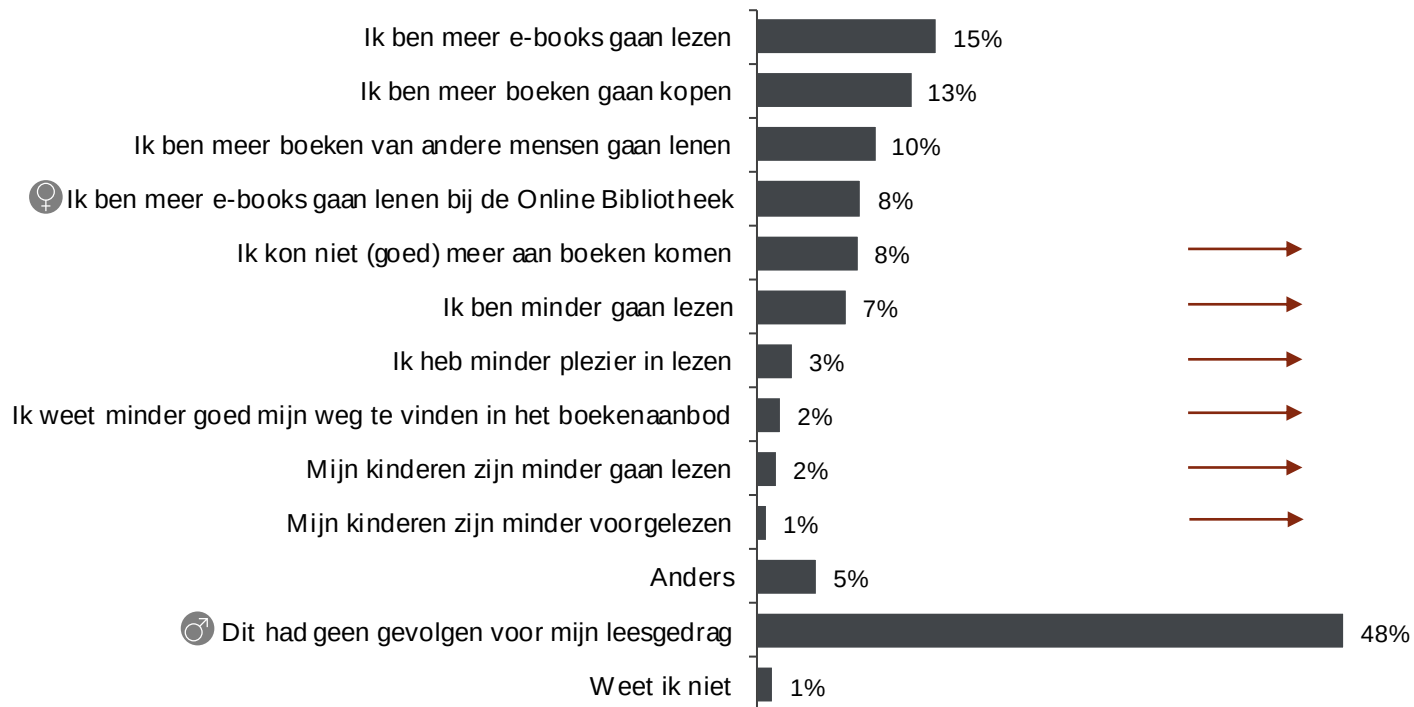
Invloed afwezigheid bibliotheek op het leesgedrag

Achtergrond:

Midden- en hoogopgeleiden hebben vaker meer e-books geleend bij de online Bibliotheek dan laagopgeleiden.

Heavy en medium lezers hebben vaker meer boeken gekocht en e-books gelezen dan light lezers.

Ouders met kinderen van 7 jaar en ouder weten vaker minder goed hun weg te vinden in het boekenaanbod dan bibliotheek bezoekers zonder kinderen.

Van de consumenten die minimaal 1 boek per jaar leent, had dit voor 40% geen gevolgen voor het leesgedrag

Negatieve gevolgen:
22%

Ook deze groep is vervolgens boeken gaan lenen, kopen of gaan lenen bij de online bibliotheek.

Growth
from
Knowledge

Voorlezen

Ouders van kinderen tot 12 jaar zijn door corona vaker gaan voorlezen. Consumenten vinden dat voorlezen goed is voor de woordenschat en taalgevoel.

Leesactiviteiten

Voornaamste leesactiviteit

Ouders van kinderen 0-6 jaar

86% Voorlezen

Ouders van kinderen 7-12 jaar

80% Lezen tijdens de schoolvakantie stimuleren

Grootouders met kleinkinderen

35% Voorlezen

Voorlezen

Verandering voorleesgedrag door corona

Top 5 redenen om voor te lezen

- 86%** Vergroot de woordenschat
- 86%** Goed voor het taalgevoel en taalbegrip
- 82%** Vergroot de vaardigheid om verhalen te begrijpen
- 81%** Prikkelt de fantasie
- 80%** Goede voorbereiding om zelf leren lezen

Ouders van kinderen lezen frequent voor uit boeken. Ouders met kinderen van 7 tot 12 jaar hebben daarnaast ook vaak een stimulerende rol.

Frequentie leesactiviteiten met een kind

60% van alle consumenten leest nooit voor uit een boek. Van ouders van kinderen 0-6 jaar is dit 14% en 7-12 jaar 12%.

Achtergrond:
Heavy en medium doen vaker de volgende activiteiten dan light lezers:

- Samen zelf (stil) een boek lezen
- Praten/discussiëren over (gelezen of voorgelezen) boek(en)
- Tips geven over boeken om te lezen
- Naar de boekwinkel in het dorp of de stad gaan
- Door zelf (stil) een boek te lezen 'het goede voorbeeld geven'.

Ouders* van kinderen 0-6 jaar (n=70)	Ouders* van kinderen 7-12 jaar (n=106)	Grootouders (n=337)
86%	74%	35%
32%	80%	20%
22%	65%	18%
35%	63%	17%
23%	53%	21%
45%	53%	15%
22%	50%	13%
22%	51%	10%
28%	33%	18%
17%	34%	11%
13%	39%	6%
11%	22%	4%

De daling van de frequentie waarmee leesopvoeders met hun kind naar de openbare bibliotheek gaan, wordt mogelijk veroorzaakt door de sluiting van de bibliotheken tijdens de intelligente lockdown

■ = % minstens één keer per maand
*Respondenten die kinderen thuis hebben wonen
Basis: alle respondenten, n=1223

De meeste activiteiten worden met eigen kinderen gedaan. Voorlezen wordt daarnaast ook regelmatig met kleinkinderen gedaan.

Activiteiten rondom lezen

Activiteit	n=	Eigen kind(eren)	Kleinkind(eren)	Ander(e) kind(eren) uit de familie	Ander(e) kind(eren) via school	Ander(e) kind(eren)
Naar de openbare bibliotheek in het dorp of de stad gaan	376	56%	19%	16%	8%	8%
Boeken ruilen / lenen	451	54%	15%	26%	11%	6%
Door zelf (stil) een boek te lezen 'het goede voorbeeld geven'	242	53%	24%	18%	5%	6%
Praten/ discussiëren over (gelezen of voorgelezen) boek(en)	455	53%	22%	20%	11%	7%
Naar de boekwinkel in het dorp of de stad gaan	514	51%	21%	20%	7%	8%
Het lezen tijdens de schoolvakanties stimuleren	447	51%	27%	17%	8%	4%
Tips geven over boeken om te lezen	485	49%	22%	21%	13%	8%
Samen zelf (stil) een boek lezen	429	47%	26%	17%	9%	6%
Naar de bibliotheek of mediatheek op school gaan	242	47%	12%	17%	20%	8%
Boeken cadeau geven	697	47%	29%	34%	7%	9%
Het kind een luisterboek geven om naar te luisteren	201	44%	24%	21%	9%	4%
Voorlezen uit een boek (papieren dan wel e-books)	495	38%	38%	19%	13%	11%

N04: Met wie doet u wel eens deze activiteiten rondom lezen en boeken (papieren dan wel e-books)?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: doet wel eens activiteiten rondom lezen van boeken

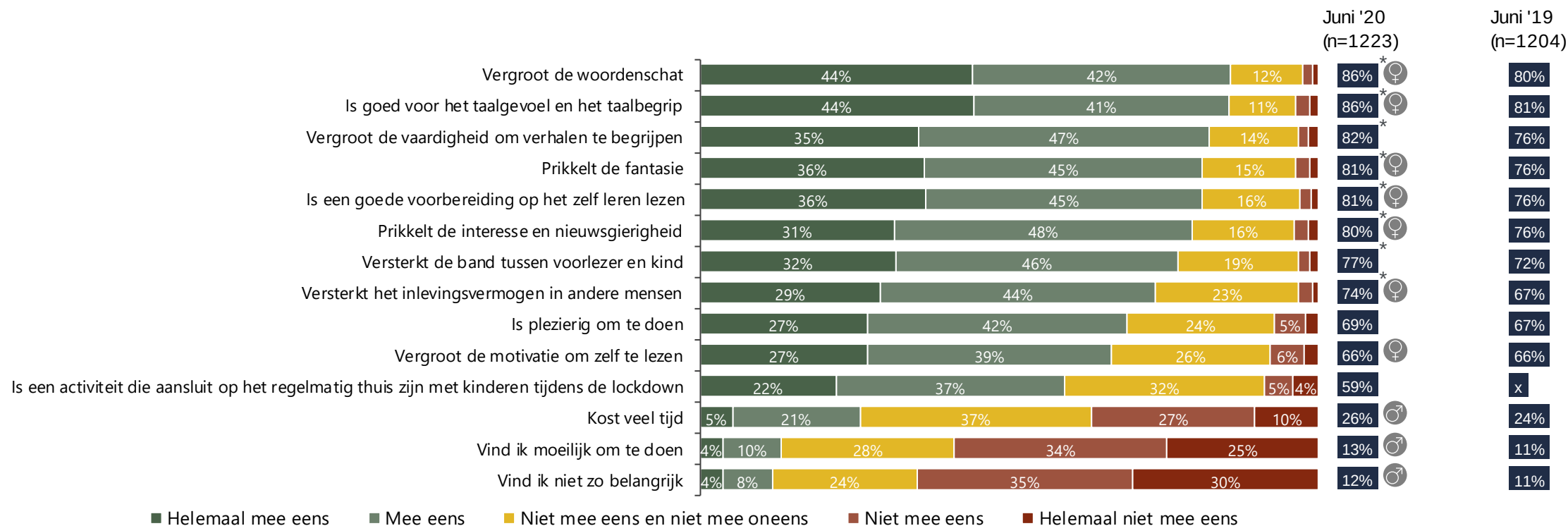
© GfK

51

Consumenten vinden voorlezen voornamelijk goed voor het vergroten van de woordenschat en het taalgevoel. We zien positieve ontwikkelingen.

Voorlezen

■ Helemaal mee eens ■ Mee eens ■ Niet mee eens en niet mee oneens ■ Niet mee eens ■ Helemaal niet mee eens

% (helemaal) mee eens

< 3% is niet opgenomen in grafiek

Basis: alle respondenten

N05: We leggen u nu een aantal uitspraken voor over voorlezen. Kunt u aangeven of u het hiermee eens bent?

■ 753472 Rapportage reguliere meting 53

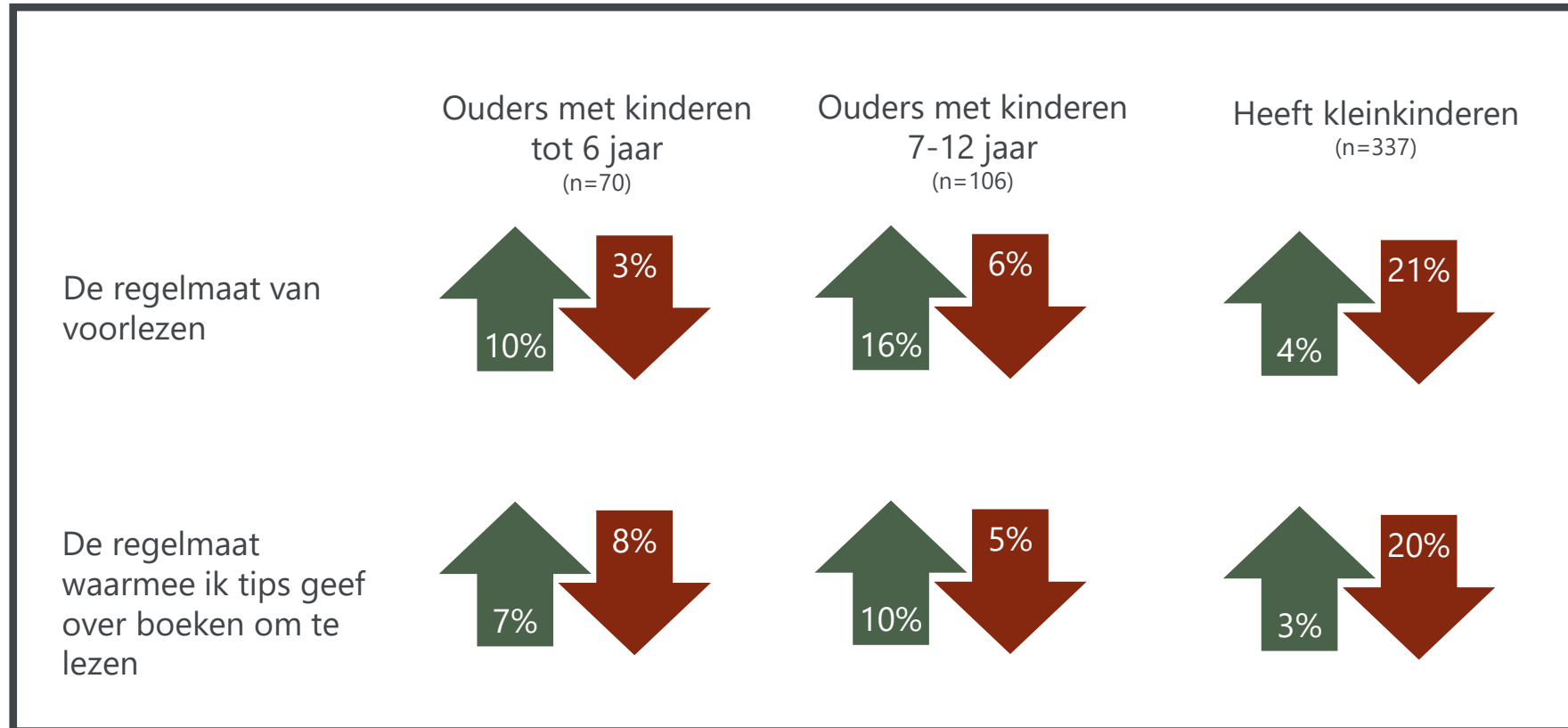
© GfK

52

De lockdown heeft de regelmaat waarmee men voorleest doen toenemen. Voor grootouders is er een daling zichtbaar.

Verandering voorleesgedrag sinds intelligente lockdown

Achtergrond:

Onder alle respondenten, ook lezers zonder kinderen:

Bij laag- en midden opgeleiden is het voorleesgedrag juist gedaald in vergelijking met hoogopgeleiden.

Heavy en medium lezers geven vaker dan light lezers aan dat de regelmaat waarmee zij tips geven over boeken om te lezen is gestegen sinds de intelligente lockdown.

De daling van het voorlezen van kleinkinderen wordt mogelijk verklaard doordat tijdens de corona lockdown periode veel grootouders afgeschermd werden van bezoek.

Growth
from
Knowledge

CPNB-campagnes

25% van de consumenten heeft iets gezien van de Spannende Boeken Weken campagne en 12% heeft iets gezien van de Zomerlezen campagne.

Spannende Boeken Weken

25%

... heeft iets van de Spannende Boeken Weken campagne gezien

Top 3 uitingen gezien

8% Affiches/posters in boekwinkel

7% Over gelezen in geprinte media

7% Gezien op TV

12%

... heeft de Spannende Boeken Weken campagne (zeer) grote invloed op het doen van een aankoop

Zomerlezen

12%

... heeft iets van de Zomerlezen campagne gezien

Top 3 uitingen gezien

3% Via social media

2% Over gelezen in geprinte media

2% Affiches/posters in boekwinkel

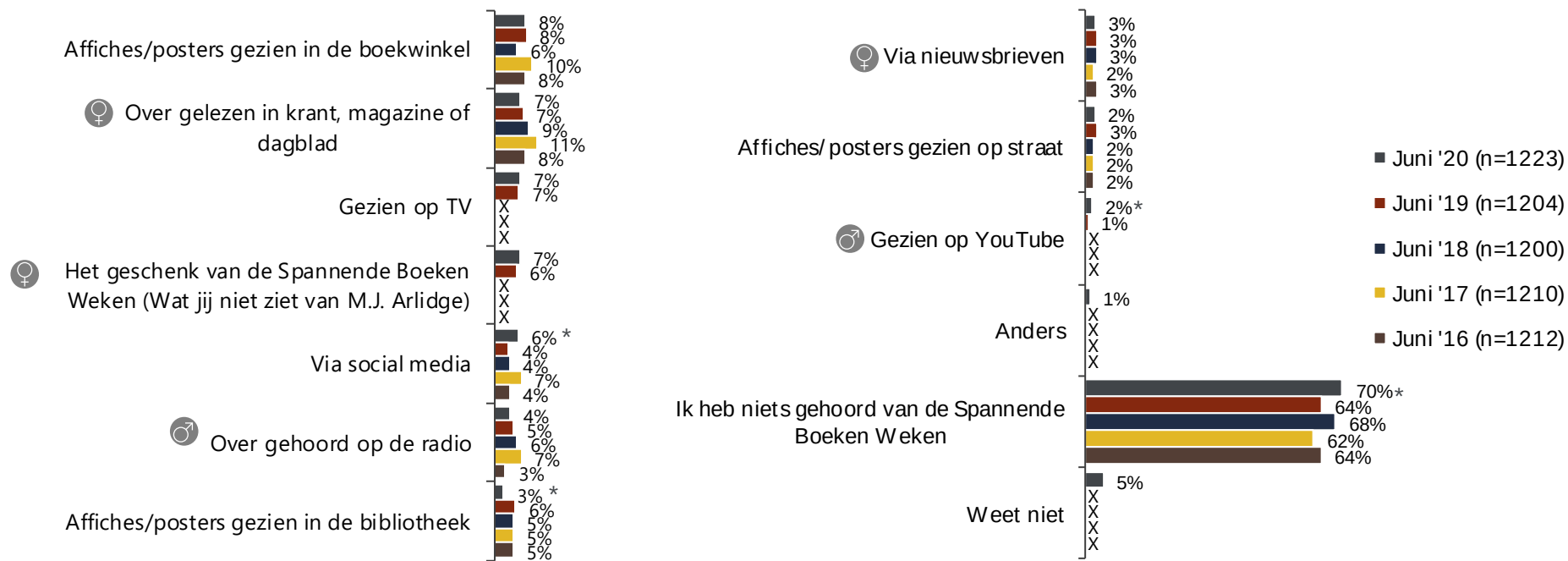
20%

... heeft de Zomerlezen campagne (zeer) grote invloed op het doen van een aankoop

Een kwart van de consumenten heeft iets van de Spannende Boeken Weken campagne gezien, dit is meestal in de boekwinkel, de krant op TV of via het geschenk.

Iets gehoord / gezien / gelezen over de Spannende Boeken Weken

25%

heeft iets van de Spannende Boeken Weken 2020 campagne gezien (1 t/m 21 juni)

Achtergrond:

Heavy en medium lezers geven vaker dan light lezers aan dat zij via affiches/posters in de boekwinkel, het geschenk van de spannende boeken weken en via de krant, magazine of dagblad hebben gelezen/gehoord over de Spannende Boeken Weken.

Achtergrond:

Vrouwen hebben vaker affiches/posters in de boekwinkel, nieuwsbrieven en het geschenk gezien. Mannen hebben vaker over de campagne gehoord op de radio of YouTube. Met geprinte media (krant, magazine of dagblad) worden vooral 50+’ers op de hoogte gebracht van de campagne.

G02: Kunt u aangeven wat u heeft gezien, gehoord of gelezen over de Spannende Boeken Weken?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: alle respondenten, n=1223

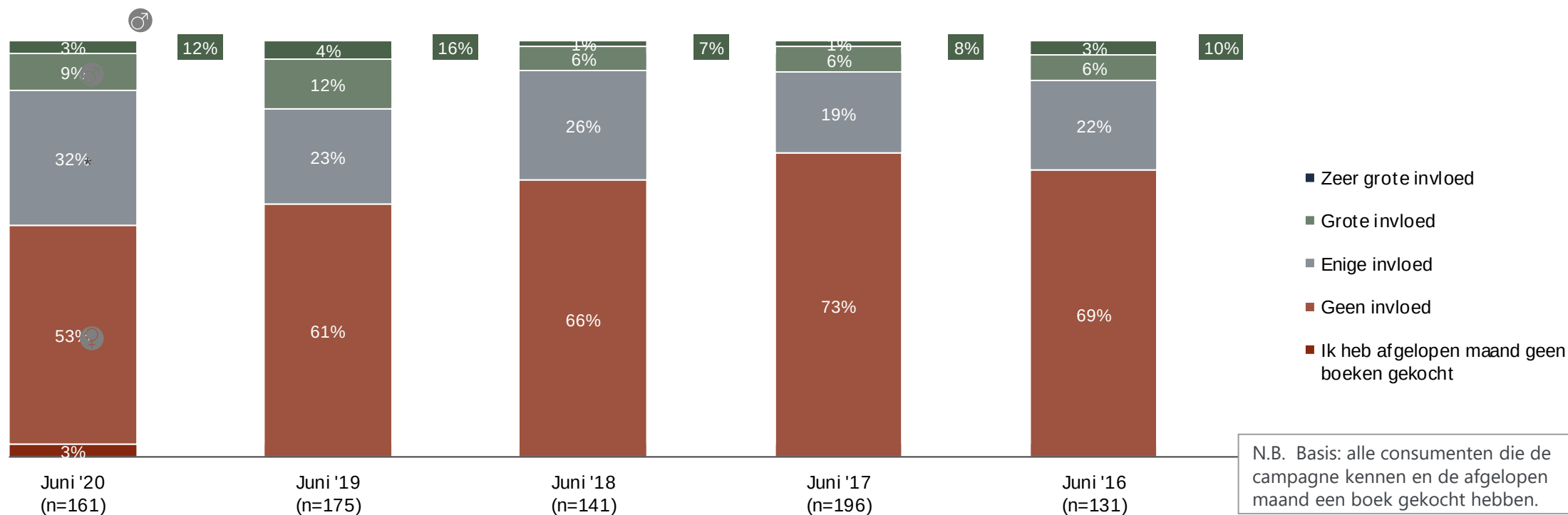
© GfK

56

De Spannende Boeken Weken campagne was voor 12% van (zeer) grote invloed op de aankoop.

Invloed Spannende Boeken Weken campagne op aankoop

Achtergrond:

35-plussers geven vaker aan dan jongeren tot 35 jaar dat de Spannende Boeken Weken geen invloed hebben gehad om de aankoop van de afgelopen maand.

De campagne heeft bij mannen vaker invloed gehad op de aankoop dan bij vrouwen.

G03: In hoeverre hebben de Spannende Boeken Weken invloed gehad op uw aankoop van de afgelopen maand?

753472 Rapportage reguliere meting 53

% (zeer) grote invloed
Basis: kent Spannende Boeken Weken en heeft de afgelopen maand een boek gekocht

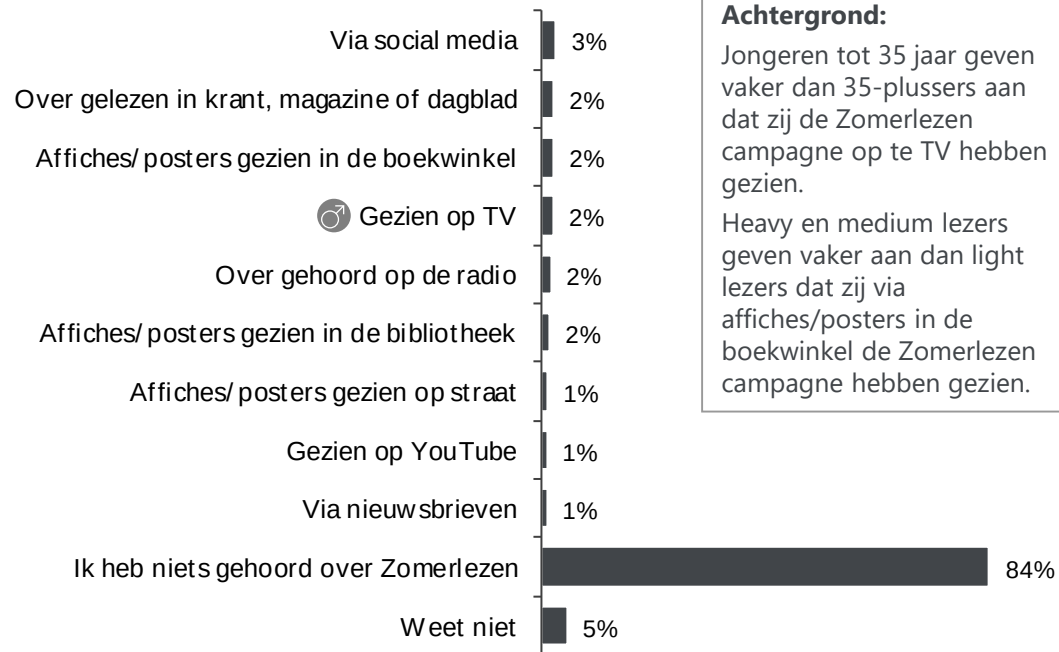
© GfK

57

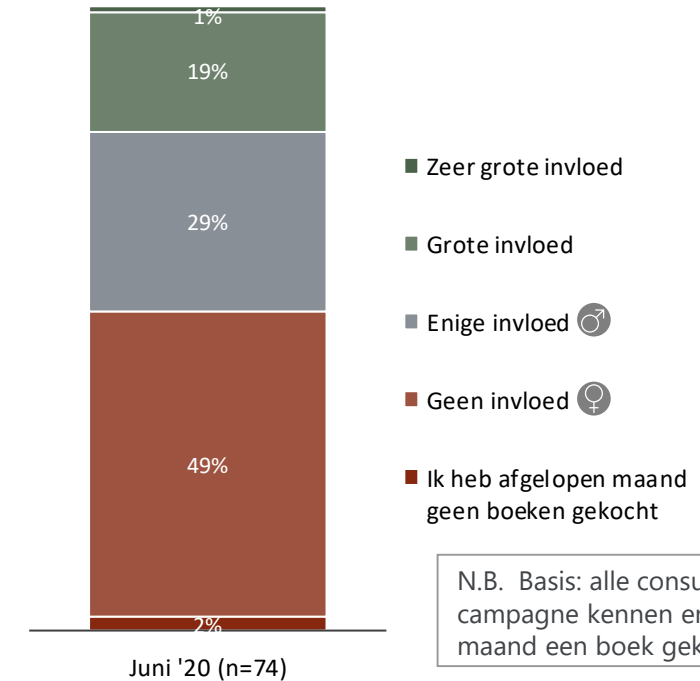
12% van de consumenten heeft iets gezien van de Zomerlezen campagne.

Zomerlezen campagne gezien / gehoord / gelezen

Invloed op aankoop

Ten tijde van het veldwerk was de zomercampagne nog maar net gestart. De campagne loopt van juni tot en met augustus.

G04: Van juni tot en met augustus vindt de Zomerlezen campagne plaats. Kunt u aangeven wat u heeft gezien, gehoord of gelezen over Zomerlezen?

G05: In hoeverre heeft Zomerlezen invloed gehad op uw aankoop van de afgelopen maand?

753472 Rapportage reguliere meting 53

Basis: G04 alle respondenten, n=1223

Basis: G05 kent Zomerlezen Weken en heeft de afgelopen maand een boek gekocht

© GfK

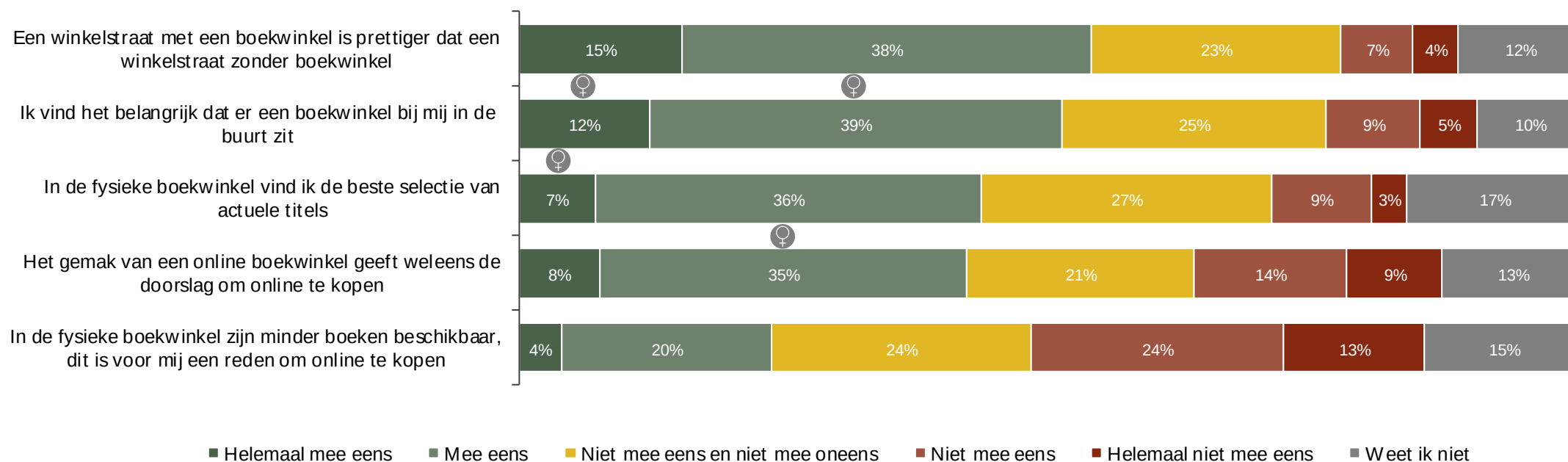
58

Bijlagen

Consumenten beoordelen de fysieke boekwinkel positief en vinden het belangrijk dat deze in de winkelstraat of in de buurt zit.

Boekwinkels

Onderzoeks- verantwoording

Sample

A line graph with a brown line showing an overall upward trend. The line starts at a low point, rises to a peak, dips slightly, rises to a higher peak, dips again, and then rises to its highest point. The axes are represented by brown lines.

In de rapportage wordt soms onderscheid gemaakt tussen 3 typen lezers op basis van frequentie:

NL
representatief

- 753472 Rapportage reguliere meting 53

Algemene voorwaarden

- Het onderzoek is uitgevoerd in overeenstemming met het quality systeem van GfK dat is gecertificeerd volgens de normen van NEN-EN-ISO 9001, ISO 20252 en ISO 26362. GfK onderschrijft de gedragsregels van E.S.O.M.A.R. (European Society for Opinion and Market Research) en is lid van de brancheorganisatie MOA (zie <http://www.moaweb.nl>).
- De Onderzoeksgegevens zijn bedoeld voor eigen gebruik door Opdrachtgever. Zonder de voorafgaande toestemming van GfK mag Opdrachtgever deze niet, geheel of gedeeltelijk, aan derden ter hand stellen of door een derde laten gebruiken, of op welke wijze dan ook openbaar maken. Bij verkregen toestemming dient in dat geval bij de onderzoeksresultaten als bron "GfK <opleveringsmaand en jaar onderzoek>" te worden vermeld. Exclusiviteit van verzamelde gegevens is gebaseerd op de Gedragscode van de MOA, art. 5 (zie <http://www.moaweb.nl>).